Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

VEAC NOU

★ Organ al Consiliului General A.R.L.U.S. ★

sâmbătă 13 februarie 1954

Numărul 12 Anul X

25 BANI

In acest număr:

— C. Olteanu: In urma vieții.
— Să pregătim temeinic seminariile recapitulative de limba rusă!
— Al. Popovici: „Fată fără zestre" de A. N. Ostrovski. *(pag. 2-a)*
— Acad. Ștefan Vencov: Academia de Științe a U.R.S.S. a împlinit 230 ani de existență.
— S. Kanevski: Academicienii Arbuzov. *(pag. 3-a)*
— Noua propunere sovietică cu privire la asigurarea securității în Europa.
— I. Jukov și D. Kraminov: La Berlin, în a doua săptămână a Conferinței. *(pag. 4-a)*

Glasul partidului — glasul poporului

La 14 martie 1954, poporul sovietic își va alege deputații în Sovietul Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. Cu acest prilej, Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a adresat o înflăcărată chemare tuturor alegătorilor, muncitori și muncitoare, țărani și țărance, intelectualilor sovietici, ostașilor Armatei Sovietice și ai Flotei Maritime Militare. Chemarea Comitetului Central al P.C.U.S. înfățișează cu puterea faptelor incontestabile grandioasele succese obținute de poporul sovietic și mărețele perspective care-i stau în față pe drumul păcii și comunismului.

Țara Socialismului victorios întîmpină memorabilul eveniment al alegerilor în condițiile unui avînt puternic al economiei și culturii, în condițiile înfloririi forțelor materiale și spirituale ale întregului popor. Oamenii sovietici, strîns uniți în jurul Partidului Comunist și Guvernului Sovietic desfășoară uriașa lor energie, toate forțele lor creatoare în vederea îndeplinirii cu succes a celui de al cincilea plan cincinal de dezvoltare a Uniunii Sovietice. Pe acest drum încă în anul 1953, ei au reușit să sporească volumul producției industriale, față de 1940, de două ori și jumătate.

La baza tuturor succeselor obținute de poporul sovietic în vederea înfloririi economiei naționale se află rapida creștere, succesele obținute în dezvoltarea industriei grele.

În preajma alegerilor pentru Sovietul Suprem, oamenii muncii din Uniunea Sovietică privesc cu satisfacție și cu legitimă mîndrie victoriile obținute în domeniul agriculturii. Au fost complet refăcute colhozurile, stațiunile de mașini și tractoare, sovhozurile distruse în perioada războiului. Întinderea suprafețelor însămînțate și productivitatea dinainte de război a principalelor culturi agricole au fost depășite. Partidul Comunist și Guvernul Sovietic acordă o atenție permanentă dezvoltării continue a tuturor ramurilor agriculturii pentru a asigura pe deplin belșugul de alimente necesare populației țării și pentru a aproviziona cu materii prime în cantități suficiente industria ușoară și alimentară, care se dezvoltă în ritm rapid. Hotărîrea din septembrie adoptată de Plenara C.C. al P.C.U.S. și hotărîrile următoare adoptate de Partidul Comunist și Guvernul Sovietic, constituie un vast program de dezvoltare accelerată a tuturor ramurilor agriculturii socialiste și în primul rînd a creșterii animalelor și a producției de cartofi, legume și zarzavaturi.

Creșterea continuă a întregii producții obștești, atît industriale cît și agricole, în Uniunea Sovietică are ca țel continua ridicare a bunăstării poporului sovietic, satisfacerea nevoilor sale materiale și culturale în continuă creștere. Înfăptuirea acestui țel constituie legea supremă a întregii activități a Partidului Comunist și a Guvernului Sovietic. Această grijă constituie cea mai importantă parte componentă a programului construcției comuniste.

Oamenii sovietici întîmpină alegerile cu succesele însemnate obținute în creșterea continuă a nivelului lor de trai material și cultural. În anul 1953 a fost efectuată cea mai substanțială reducere, de după război, a prețurilor de stat la mărfurile industriale și alimentare. Cresc neîncetat sumele din bugetul de stat al Uniunii Sovietice acordate populației pentru pensii și asigurările sociale, indemnizațiile pentru mamele cu mulți copii, pentru asistența medicală gratuită și învățămîntul gratuit, pentru întregul sistem de măsuri social-culturale care ridică într-o măsură tot mai însemnată nivelul de trai al poporului sovietic.

Paralel cu creșterea salariului nominal și a salariului real al muncitorilor și funcționarilor, cresc veniturile țăranilor sovietici. Numai de pe urma măsurilor de stimulare economică, precum și a măsurilor în domeniul politicii fiscale, veniturile colhozurilor și colhoznicilor au sporit în 1953 cu peste 13 miliarde de ruble.

Sporește continuu circulația mărfurilor și acest lucru a făcut ca numai în comerțul de stat și cooperatist să se vîndă populației în 1953 cu 21 la sută mai multe mărfuri decît în 1952.

În cinstea alegerilor de deputați în Sovietul Suprem al U.R.S.S., oamenii sovietici își desfășoară cu avînt sporit munca pentru îndeplinirea programului de măsuri în vederea sporirii rapide a producției bunurilor de larg consum și a dezvoltării tuturor ramurilor agriculturii. Se desfășoară cu entuziasm întrecerea socialistă pe șantierele sutelor de fabrici ale industriei ușoare și alimentare, aflate în construcție. În fabrici și uzine cresc neîncetat realizările în vederea sporirii producției și îmbunătățirii calității mărfurilor de consum popular. În stațiunile de mașini și tractoare, în sovhozuri și colhozuri se desfășoară o muncă plină de avînt pentru pregătirea campaniei agricole de primăvară. Într-un ritm tot mai rapid se desfășoară lucrările de construire a caselor de locuit, a creșelor și căminelor de zi pentru copii, a instituțiilor social-culturale care deservesc populația Uniunii Sovietice.

Preocuparea Partidului și Guvernului Sovietic este îndreptată neîncetat spre înflorirea științei și culturii sovietice, spre creșterea continuă a nivelului cultural al poporului sovietic. Astăzi, peste 57.000.000 de oameni urmează cursurile diferitelor școli și instituții de învățămînt. Oamenii de știință sovietici au îmbogățit știința cu o serie de descoperiri importante în toate domeniile, și-au însușit metodele de obținere a energiei atomice și contribuie cu succes la folosirea uriașelor resurse naturale ale țării, spre binele poporului.

În măreața activitate pe care poporul sovietic o desfășoară cu energie sporită, se dovedesc posibilitățile uriașe, inepuizabile pe care le are orînduirea sovietică socialistă pentru dezvoltarea continuă a economiei și culturii, pentru ridicarea neîncetată a bunăstării poporului. Toate aceste mari posibilități sunt folosite de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice în vederea progresului continuu și multilateral al societății sovietice.

În aceste zile de măreț avînt patriotic, în care poporul sovietic face un bilanț al muncii sale, apare cu limpezime deosebită, înflorirea continuă a Țării Socialismului, înflorirea cu atît mai minunată în contrast cu declinul iremediabil al țărilor capitaliste.

În aceste țări nici goana nemaiîntîlnită a înarmărilor, nici crîncena exploatare a maselor muncitoare nu pot salva economia din ghiarele stagnării și ruinii. Cursa înarmării dictată de marile monopoluri capitaliste aduce populației muncitoare accentuarea mizeriei, lipsurile cele mai grave în ceeace privește satisfacerea unor elementare nevoi ale vieții materiale și culturale. Cu o sălbăticie fără seamăn, guvernanții acestor țări reduc, se poate spune nu an de an, ci lună de lună, cheltuielile pentru necesitățile sociale ale populației, ridică neîncetat prețurile la mărfurile strict necesare, copleșesc oamenii muncii sub povara insuportabilă a impozitelor.

În fața mizeriei crescînde și a nemulțumirilor tot mai adînci a celor mai largi mase populare, guvernanții țărilor capitaliste recurg la mîlocele cele mai brutale de opresiune, calcă în picioare și ultimele rămășițe ale democrației burgheze. În ultimii ani au avut loc numeroase alegeri în diferitele țări ale capitalului, alegeri care s-au desfășurat în disprețul celor mai elementare principii democratice, în disprețul voinței și nazuințelor maselor largi.

Alegerile de deputați în Sovietul Suprem al U.R.S.S., pe care oamenii sovietici le consideră drept o mare și tradițională sărbătoare a lor, demonstrează cu putere caracterul profund popular al democrației sovietice, caracterul profund democratic al Statului Sovietic. La baza forței și tăriei Statului Sovietic se află alianța de nezdruncinat a clasei muncitoare cu țărănimea colhoznică, unitatea moral-politică a întregii societăți sovietice, prietenia de neclintit dintre popoarele U.R.S.S.

Din însăși caracterul orînduirii sovietice, din însăși temeliile Statului Sovietic izvorăște întreaga linie a politicii externe de pace a Uniunii Sovietice. Respectînd întru totul voința poporului sovietic, de muncă pașnică și de ridicare neîntreruptă a nivelului material și cultural al oamenilor muncii, Partidul Comunist și Guvernul Sovietic depun toate eforturile pentru a împiedica dezlănțuirea unui nou război, pentru slăbirea încordării internaționale și stabilirea unor relații normale între state. Această politică este din nou dovedită cu strălucire la conferința dela Berlin a miniștrilor afacerilor externe ai Uniunii Sovietice, Statelor Unite, Angliei și Franței. Întreaga activitate a delegației sovietice, propunerile străbătute de o imensă grijă pentru pace și respectarea intereselor tuturor popoarelor, prezentate de ea au stîrnit un viu ecou în lumea întreagă. În memoria opiniei publice mondiale va rămîne profund întipărită poziția principială, fermă și profund justificată din punctul de vedere al intereselor păcii, a delegației sovietice. Popoarele își dau seama că și în aceste zile, în cadrul conferinței dela Berlin, numai Uniunea Sovietică apără interesele lor, interesele tuturor oamenilor cinstiți din Europa și din lumea întreagă.

Întreaga muncă a poporului sovietic este străbătută de ideile luminoase ale luptei pentru pace și progres, întreaga viață politică a Uniunii Sovietice este străbătută de cele mai înaintate idei ale timpului nostru. Memorabila dată de 14 martie 1954 se va înscrie în viața poporului sovietic ca o nouă și puternică manifestare de atașament nețărmurit față de politica Partidului Comunist și Guvernului Sovietic, politica păcii și progresului în lumea întreagă, politica dezvoltării continue a forțelor de producție ale țării, a rezolvării cît mai rapide a măreței sarcini de creare a belșugului de produse pentru oamenii sovietici, de care este legată asigurarea victoriei măreței a comunismului pe a șasea parte a globului.

Vladimir GODEICEV

Instalatorul

Mi-e drag să trag fir de lumină,
Cu zumzetul lui de nespus,
Din stîlpi cu parfum de rășină
Și pînă la streașină, sus.

Porneșți cîte-un cînt pe'ndelete,
Și-ortacul ți-l prinde de-a drept,
Alături o ceată de fete
Se uită la noi cu respect.

Ortacului, faci semn cu cotul;
El rîde, ca și-alți băieteni:
— Ai muncă de-onoare, în totul,
Iar forță — pe-o mie de ani!

Ai dreptul să fii plin de fală:
Aici în colhozu-ți întins
Luminile — ca'n capitală —
De mîna-ți, pe rînd, s'au aprins...

În românește de Const. ARGEȘANU

Pe întinsul Uniunii Sovietice

O întîlnire de neuitat

Cu 50 de ani în urmă, la 9 februarie 1904, marinarii crucișătorului rus „Variag" au săvîrșit o faptă vitejească, ce a intrat în istoria flotei ruse ca un exemplu de înalt eroism militar și de slujire plină de abnegație a Patriei.

Poporul sovietic a compus multe cîntece despre bărbăția și curajul marinarilor de pe „Variag" slăvind faptele lor vitejești. Oamenii sovietici nutresc un deosebit respect pentru eroii legendarului crucișător rus, care trăiesc și în prezent. Tineretul ascultă cu răsuflarea întretăiată povestirile lor.

La 9 februarie a avut loc la Casa Centrală a Armatei Sovietice o adunare festivă închinată aniversării a 50 de ani dela ziua faptei vitejești săvîrșită de marinarii ruși de pe crucișătorul „Variag". În clișeu: participanții bătăliei eroice (dela dreapta la stînga): L. G. Mazureț, T. P. Cibisov, I. F. Iaroslavțev și F. F Semionov stau de vorbă cu tineri marinari.

Prin piețele și străzile Mingheciaur-ului

Nu de mult, pe harta Azerbaidjanului a apărut un nou oraș — Mingheciaur. El a răsărit pe locul unui sat uitat la poalele muntelui Boz-Dag. Acolo unde Kura cea iute și capricioasă, înghesuită între defileuri, s-a smuls din strînsoare, năvălind pe întinderea stepei, s-a înălțat un baraj. Cu umerii sprijiniți de creasta muntelui Boz-Dag, barajul a stăvilit drumul Kurei. Fluviul și-a schimbat vechea albie. În fața barajului se întinde pînă departe marea Mingheciaur.

La Mingheciaur se construește o puternică hidrocentrală. Luminile acestei mari construcții din Azerbaidjan vor lumina o treime din republică.

Acolo unde astăzi se izbesc de țărm talazurile mării Mingheciaur, înainte se întindea pădurea Samuhask. În anii 1946 și 1947, constructorii au scos din pădure și au transportat la poalele muntelui Boz-Dag mii de copaci: duzi și plopi. Aleile au trasat conturul viitoarelor străzi ale orașului.

Plimbați-vă astăzi prin Mingheciaur. Este un oraș mare, bine amenajat, cu străzi largi și piețe, cu parcuri, școli, spitale, cluburi.

În prezent se termină construcția unui stadion, a unui magazin universal, a Casei pentru deservirea populației, a unui dispensar cu farmacie a două clădiri destinate pentru grădinițe de copii.

De curînd s-a încheiat construcția Palatului de cultură, unul din cele mai frumoase din republică.

Palatul are peste 140 camere pentru repetițiile colectivelor artistice de amatori, o bibliotecă și o sală de lectură, precum și două săli cu 600 și 200 locuri.

Orașul posedă o pepinieră proprie. Puieții copacilor decorativi și ai pomilor fructiferi crescuți aici se plantează pe străzi și în parcuri. Verdeața împodobește bulevardul Stalin, străzile Sovietskala, M. Gorki, Nizami și multe alte străzi

Expoziția de istorie a cărții ruse

În două din sălile clădirii Bibliotecii de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin", s-a deschis o expoziție premanentă de istorie a cărții ruse. La expoziție au fost prezentate peste 1.300 cărți, dintre care aproape jumătate au adnotări tipărite care explică însemnătatea istorico-culturală a fiecărei cărți, istoria tipăririi, publicării și răspîndirii ei.

Vizitatorii au posibilitatea de a cunoaște operele renumite ale tiparului rus dela început pînă în zilele noastre.

Expoziția începe cu un stand de tipărituri vechi din secolele XVI—XVIII; vizitatorii văd aci, printre altele, prima dintre evangheliile tipărite în așa numita „tipografie anonimă". În această tipografie s-au imprimat cărți încă înainte de a se tipări prima carte a lui Ivan Fiodorov — Apostolul — datată în 1564. În același stand sînt expuse exemplarele originale ale Apostolului, ale primului Codex de legi (1644), prima carte militară (1647), prima gramatică a lui Meletii Smotrițki, primul abecedar tipărit de Vasili Burțev la Moscova în 1634 și altele.

Un loc central îl ocupă în expoziție secția literaturii marxist-leniniste în care sînt prezentate aproape 300 de cărți. Aici sînt primele traduceri în limba rusă ale lucrărilor lui Marx și Engels, primele ediții ale operelor lui Marx și Engels, primele ediții ale operelor lui V. I. Lenin și I. V. Stalin, primul număr al gazetei „Iskra" și cele mai importante documente ale P.C.U.S., inclusiv hotărîrile Congresului al XIX-lea al partidului și ale Plenarei din septembrie a C.C. al P.C.U.S.

La secția de beletristică au fost expuse primele ediții ale operelor lui Lomonosov și ale tuturor clasicilor ruși apărute în timpul vieții acestora, operele scriitorilor ruși sovietici precum și ale scriitorilor din republicile frățești, traduse în limba rusă.

În sala a doua se află cărți de știință și tehnică datînd din secolul XVIII și pînă în zilele noastre.

La expoziție s-a deschis o sală de lectură pentru publicațiile rare și excepționat de valoroase, care se găsesc în bibliotecă.

Cronica satului Pavlovka

Există în regiunea Kursk un sat mare, numit Pavlovka. Bătrînii săi locuitori povestesc că acest sat este vestit din timpurile străvechi. Veți întreba probabil prin ce anume? Ivan Andreevici Svicidonov, în vîrstă de 83 de ani, vă va răspunde cu plăcere. El își amintește bine de vremurile cînd în Pavlovka nu exista decît o școală parohială. Și cu toate acestea, țăranii din Uslanka, Kamenka, Cernovo, Lunino, Beloe și din alte sate din apropiere își invidiau vecinii: la ei nu existau școli în genere.

Noua Pavlovkă, colhoznică, se pierde în mijlocul grădinilor. Treceți pe străzile ei drepte. Admirați clădirea școlii medii, frumoasele clădiri ale Sovietului sătesc, poștei, dispensarului, clubului sătesc, creșei. Aruncați-vă privirile spre uzina electrică, spre garaj, spre ateliere. Vizitați ferma zootehnică, construcțiile fermei care se află în imediata apropiere a livezilor. Și bineînțeles, ceeace este principalul, stați de vorbă cu oamenii. Ei vă vor povesti despre adevărata glorie și bogățiile a satului lor natal, despre fericirea și belșugul din fiecare casă colhoznică, despre cultura care a devenit accesibilă oricărui țăran.

La fermele colhozului se numără peste 2.000 capete de vite de tot felul și vreo 7.000 găini, rațe și gîște. Cîmpurile colhozului ocupă o suprafață de 5.000 hectare, de pe care colhoznicii obțin recolte bogate. În întreaga regiune este vestită brigada de cîmp a lui Boris Mihailovici Joltikov, în care lucrează comsomoliștii Maria Serdecinaia și Zoia Kornaușenko. În anul care a trecut, această brigadă a recoltat cîte 42 chintale de grîu de toamnă, cîte 25 chintale orz la hectar. Recent, colhoznicii din Pavlovka au ales pe brigadierul Joltikov deputat în Sovietul raional din Oboiansk.

Colhozul „Stalin" din Pavlovka este renumit prin munca sa. Este renumit și prin intelectualitatea sa. Acest sat a dat 150 învățători, 15 agronomi, vreo 10 medici și artiști, 30 mecanici și ingineri, mulți silvicultori, grădinari, personal medical. Pavlovka a dat țării doi generali.

În colhoz sînt mulți specialiști tineri. Tineretului îi este deschis un drum larg și luminos. Aici există o școală medie și două școli elementare în care învață 600 de copii. Mulți copii ai colhoznicilor din Pavlovka își continuă studiile în instituții de învățămînt medii și superioare. De pildă, Andrei Șotin, fiu de colhoznic, termină școala de muzică.

Bătrîna Pavlovka trăiește o viață nouă, luminoasă. În multe case există biciclete, aparate de radio, cărți, ziare...

— Partidul nostru comunist are grijă de noi — spun colhoznicii din Pavlovka.

Dincolo de cercul polar

...Țara tăcerii de ghiață, unde rătăcesc fiarele sălbatice și unde oamenii abia își duc existența. Regiune greu accesibilă, care nu aduce nici un venit statului și care nu are nici o perspectivă de viitor... Așfel își închipuiau vastele întinderi ale regiunii de dincolo de cercul polar, cei care aveau în mîini soarta fostei Rusii țariste.

Puterea Sovietică, oamenii sovietici, au schimbat înfățișarea nordului. Aici, ca și pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice, viața pulsează din plin.

Departe, dincolo de cercul polar se întinde insula „Novaia Zemia" Ea desparte Marea Barenț de Marea Karsk. Este una dintre cele mai mari insule ale Uniunii Sovietice.

— „Au fost timpuri — povestește I. Vilko, președintele sovietului insulei „Novaia Zemlia" — cînd uriașa insulă era însemnată pe hartă printr-o pată albă. Eu, care am trăit aici peste 60 de ani, îmi amintesc bine despre „Novaia Zemlia" de dinainte de revoluție. Pe atunci ea era un pămînt înghețat și sărac".

Astăzi, cînd privești „Novaia Zemlia" — scrie cu mîndrie I. Vilko — simți în suflet o mare bucurie. Insula a devenit de nerecunoscut. Acum, cartea, radio, școala au intrat adînc în viața locuitorilor insulei. Pentru a înțelege cum s-a schimbat viața e de ajuns să vizitezi așezarea de pe estuarul „Belușie". Pe locurile unde altădată se vedeau case mici, murdare, au apărut astăzi case de locuit în care seara se aprinde lumina electrică. În „Belușie" există cinematografe, cluburi și o școală-internat. Și cîte centre populate n-au apărut în acest timp: Krasino, Russkala Gavan, Rusanovo, estuarul Arhanghelsk, Litke, Pahtusovo...

„Puterea Sovietică a dat neneților o viață fericită — spune I. Vilko. Noi avem alfabetul, literatura, arta noastră. Soarele socialismului s-a ridicat deasupra Insulei noastre și ne-a trezit la viață".

În tundra de dincolo de cercul polar oamenii sovietici au creeat un nou centru industrial, o importantă bază carboniferă, care aprovizionează cu combustibil nordul sovietic. Orașul minier Vorkuta este centrul bazinului carbonifer din regiunea de dincolo de cercul polar. Ziarul republican din republica Comi „Za novii Sever" vorbește despre marile transformări care s-au petrecut la Vorkuta în anii de după război. „În locul străzilor pline de gropi și al caselor tip-baracă, moștenite încă din anii de dinainte de război — scrie ziarul — acum pe un teritoriu vast se întinde un oraș nou, socialist, în care trăiesc și muncesc minerii de dincolo de cercul polar. Dacă înainte vreme casele de piatră cu două etaje erau o raritate pentru locuitorii din Vorkuta, acum, în oraș se înalță case de cărămidă. Cele mai multe au trei etaje. Și toate acestea constituie numai începutul!

Anul acesta, în Vorkuta se va realiza, pe o scară și mai largă, construcția de case de locuit și instituții cultural-educative. S-a și început construcția de locuințe în jurul pieței Mir, situată în raionul central al orașului. Aici a fost construit Palatul de cultură, și se vor construi case de locuit. Este prevăzută construirea de case cu trei etaje pe strada Moscova. Tot anul acesta, în Vorkuta și așezările muncitorești care țin de acest oraș, se vor amenaja și deschide cinci magazine mari, cinci cantine și o serie de alte întreprinderi comerciale, o fabrică nouă de pîine".

A fost întocmit un plan general pentru construcția și reconstrucția Vorkutei. Într-un viitor apropiat — scrie ziarul — Vorkuta va deveni unul dintre cele mai frumoase orașe din Uniunea Sovietică.

Vechiul orășel Kazacie este astăzi centrul raionului Ust-Ianșk din R.S.S.A. Iakută.

Numai după instaurarea Puterii Sovietice — scrie ziarul „Sotialisticeskaia Iakutia", în acest colț îndepărtat al Iakutei a început să pulseze o viață adevărată, plină de bucurii. Kazacie a devenit acum o mare așezare muncitorească cu frumoase case de locuit și cu diferite instituții cultural-educative. Despre vechile magherniște în care trăiau cîndva iacuții și evenii—, acum nici nu se mai pomenește. Se apropie de sfîrșit lucrările pentru construcția Casei de cultură și a internatului școlii medii. În școală învață peste 250 de copii — ruși, iacuți, eveni.

În toate casele există radio, care aduce și aici cuvîntul Moscovei, bătăile orologiului din turnul Kremlinului. În orășel apare ziarul raional „Znamia Kommunizma"; locuitorii primesc numeroase ziare și reviste din Moscova și din republici. Există și două biblioteci. La Casa de cultură raională rulează adeseă filme, se organizează concerte ale cercurilor de artiști amatori.

Locuitorii orășelului și ai întregului raion muncesc cu abnegație pentru binele patriei iubite. În raion există opt colhozuri agricole și trei colhozuri de pescari. Planul de creștere a renilor este îndeplinit în fiecare an. Fabrica pentru prelucrarea peștelui din Ianșk a îndeplinit planul pe 1953 înainte de termen.

Pe calea continuei dezvoltări a economiei noastre naționale

An de an înflorește republica noastră populară, se dezvoltă economia și cultura, crește nivelul de trai al oamenilor muncii. Cifrele Comunicatului Direcțiunii Centrale de Statistică de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R.P.R. cu privire la rezultatele îndeplinirii planului de stat al Republicii Populare Romîne pe anul 1953 arată însemnatele succese obținute în lupta pentru dezvoltarea economiei naționale, datorită avîntului în muncă al clasei muncitoare, al țărănimii muncitoare și al intelectualității.

Minerul care perforează în galerie, sondorul dela schela de foraj, țesătoarea sau colectivistul, intelectualul cu păr cărunt ca și tînărul care deabia acum își însușește o meserie — întregul popor muncitor a primit cu legitimă mîndrie rezultatele îndeplinirii planului de stat pe anul 1953. „Pe întreaga industrie socialistă — arată Comunicatul — planul producției globale pe anul 1953 a fost îndeplinit în proporție de 101,8%".

Față de 1952, producția globală a întregii industrii a crescut cu 14,4%. În 1953, s-a extras mai mult cărbune, țiței, s-au produs cantități mai mari de oțel, plumb, cupru și altele; pe porțile uzinelor și fabricilor au ieșit mai multe mașini, vagoane etc. S-au fabricat mai multe tractoare pe șenile, semănători, secerători-legători, și alte unelte agricole.

O trăsătură caracteristică a economiei noastre naționale este creșterea continuă a nivelului ei tehnic, introducerea pe scară din ce în ce mai largă a tehnologiei înaintate. Această trăsătura apare în mod evident din Comunicat: În 1953, s-au fabricat pentru prima dată la noi în țară noi tipuri de mașini, mecanisme, materiale și s-au pus la punct o serie de prototipuri. În domeniul petrolifer și al construcțiilor, în industria electrotehnică și de mașini agricole, s-au creat prototipuri noi dintre care multe mașini și utilaje au și fost puse în funcțiune. Au fost introduse în industrie, construcții și transporturi aproximativ 16.800 propuneri de raționalizări, perfecționări tehnice și invenții.

Începînd din al doilea semestru al anului trecut, clasa muncitoare, întregul nostru popor muncitor a pornit lupta pentru realizarea sarcinilor trasate de Plenara lărgită din august a C.C. al P.M.R., în vederea ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc. Datele cuprinse în Comunicat vorbesc despre faptul că hotărîrile Plenarei au și început să capete viață. În 1953, s-au produs mai multe articole de larg consum necesare satisfacerii nevoilor crescînde ale oamenilor muncii. Astfel, față de nivelul anului 1952, s-au produs mai mult cu 6% țesături de lînă, 4% tricotaje, 5% confecții, 21% sticlărie, 12% zahăr, cu 11% uleiuri comestibile, cu 15% conserve de fructe, cu 22% conserve cu carne, cu 29% mai multă pîine etc. Printre fabricile și uzinele noi construite în anul trecut, multe din ele sunt menite să producă articole de consum popular. Astfel, la Oradea s-a pus în funcțiune o fabrică modernă de produse lactate; în centrele muncitorești Hunedoara, Orașul Stalin, Bicaz, Lupeni, Calan, Cugir și altele, funcționează noi fabrici de pîine, iar multe fabrici din industria ușoară și alimentară și-au mărit capacitatea.

Hotărîrile apărute cu privire la îmbunătățirea sistemului tarifar, la reducerea impozitelor, la acordarea de credite pentru construirea de case, și hotărîrile cu privire la dezvoltarea și stimularea producției globale și a producției-marfă din agricultură, arătînd limpede grija partidului și guvernului pentru om și nevoile sale, au contribuit deasemenea la ridicarea nivelului de trai al maselor.

Anul care a trecut a fost rodnic și în domeniul agriculturii. La principalele produse agricole, producția a crescut față de 1952. Agricultura a primit în 1953 încă 2.535 tractoare, 148 combine autopropulsate, 778 batoze, 1.253 secerători-legători și alte mașini agricole. Stațiunile de mașini și tractoare au efectuat un volum de lucrări cu peste 60% mai mare ca în anul precedent, îmbunătățind în același timp și calitatea lucrărilor. Printre realizările de seamă ale anului 1953, trebuie amintită dezvoltarea continuă a sectorului socialist al agriculturii. Încă 202 gospodării agricole colective și 192 întovărășiri s-au inițiat în anul trecut. Prin roadele bogate pe care le-au cules, tinerele gospodării colective reprezintă pentru țărănimea noastră muncitoare, modele vii de producție sporită, de trai mereu mai bun

Populația dela orașe și sate a primit în cursul anului 1953, prin comerțul socialist, cu 25,3% mai multe mărfuri decît în 1952.

„Numărul muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și funcționarilor din economia națională a crescut cu 12% față de 1952" — scrie în Comunicat. Ce fapte adînc grăitoare! În timp ce în țările capitaliste armata șomerilor își îngroașe rîndurile, în țara noastră liberă, numărul oamenilor muncii sporește mereu.

Scopul producției socialiste este omul cu nevoile sale. Concludente în această privință sunt cifrele cuprinse în Comunicat cu privire la creșterea nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii. Cheltuielile pentru învățămînt, cultură, sănătate, cultură fizică și sport, asistență socială, ajutor familial de stat, pensii și asigurări sociale s-au ridicat la suma de 5.4 miliarde lei, ceeace reprezintă o creștere de 24,4% față de 1952.

Școlile de toate gradele au cuprins un număr de peste 2.000.000 elevi și studenți. Peste 300.000 analfabeți au învățat să scrie și să citească. S-au tipărit peste 47 milioane exemplare de cărți și broșuri, a sporit considerabil numărul spectatorilor la teatre, operă și cinematografe și numărul abonaților la radio. Toate acestea dovedesc că pe an ce trece nivelul cultural al maselor crește.

Comunicatul Direcțiunii Centrale de Statistică arată fără ocol și lipsurile care au existat în diferite ramuri ale economiei noastre. Astfel Comunicatul arată că unele ministere, ca de pildă Ministerul Industriei Metalurgice și Construcțiilor de Mașini, deși au îndeplinit planul producției globale, nu au realizat sarcinile la unele produse; alte ministere și organizațiuni economice printre care Ministerul Industriei Alimentare etc. au trecut încet la organizarea secțiilor pentru producția bunurilor de consum și nu au acordat suficientă atenție lărgirii sortimentelor și îmbunătățirii calității acestora.

Tot ca o lipsă este faptul că unele întreprinderi au fabricat produse de calitate necorespunzătoare. Desfășurarea neritmică a procesului de producție în unele întreprinderi a dus la folosirea irațională a capacităților de producție și a forței de muncă.

Nu încape îndoială că lipsurile pe care le semnalează Comunicatul vor fi lichidate prin efortul întregului popor muncitor.

Din victoriile dobîndite, poporul muncitor soarbe noi puteri în lupta pentru făurirea unei economii înfloritoare, a unei vieți îndestulate. În această luptă, poporul romîn se bucură de sprijinul frățesc al marii Uniuni Sovietice. Colaborarea tot mai strînsă, relațiile de tip nou, internaționaliste, dintre țara noastră și Uniunea Sovietică reprezintă factorul hotărîtor care grăbește construirea socialismului în țara noastră. Fiecare succes dobîndit de poporul nostru se datorește în mare măsură ajutorului multilateral și frățesc acordat zi de zi de marea noastră prietenă, Uniunea Sovietică.

Alături de poporul sovietic și de popoarele din țările de democrație populară, poporul nostru condus de partid pășește ferm înainte, în măreața luptă pentru construirea unei vieți noi, luminoase.

In urma vieţii

Programul de măsuri în vederea ridicării nivelului de trai al poporului muncitor, trasat de plenara din august a C.C. al P.M.R. pune şi în faţa organizaţiilor A.R.L.U.S. sarcini importante. Îndeplinirea lor cere o activitate creatoare, continua perfecţionare a metodelor de muncă, legătura strînsă cu masele. Numai o asemenea muncă dă posibilitate organizaţiilor noastre să pună la îndemînă oamenilor muncii din ţara noastră pilda strălucită a constructorilor comunismului, experienţa înaintată a acestora, ajutor nepreţuit în realizarea măsurilor pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al poporului nostru muncitor.

În munca lor de pînă acum, organizaţiile A.R.L.U.S. au dobîndit o serie de succese, care însă nu pot ascunde cîtuşi de puţin lipsurile serioase care mai există în activitatea multora dintre ele. Principala lipsă de care suferă unele din organizaţiile noastre este înlocuirea muncii vii, legată de cerinţele de zi cu zi ale maselor, cu o activitate formală, birocratică.

Cercetînd, de pildă, planul de muncă alcătuit de comitetul regional Piteşti pe trimestrul I al anului 1954, constatăm că obiectivele şi formulările în care sunt îmbrăcate aceste obiective sunt aidoma cu cele înscrise şi în planul de muncă din anul trecut, în aceeaşi perioadă. Viaţa ridică însă probleme mereu noi, şi nu e nevoie de un efort deosebit ca să-ţi dai seama că şi în regiunea Piteşti, ca pe întreg cuprinsul ţării, au avut loc în ultimul an schimbări însemnate: fabricile şi uzinele s-au dezvoltat, în regiune a crescut numărul celor ce învaţă, la sate a sporit numărul întovărăşirilor şi al gospodăriilor colective. Au crescut şi oamenii, care doresc acum şi mai arzător să cunoască temeinic cît mai multe lucruri din bogata experienţă sovietică. Or, nimic din toate acestea nu se vede în planul de muncă al comitetului regional A.R.L.U.S. Piteşti, pe care lentilele opace ale birocratismului îi împiedică să vadă toate aceste bogate transformări.

Iată cîteva spicuiri din plan:

„Raioanele vor întocmi o evidenţă statistică clară a membrilor A.R.L.U.S.... Se vor ţine 756 convorbiri pe diferite teme... 750 prezentări de cărţi.. 600 audiţii la radio... Se vor scrie 900 scrisori către oamenii sovietici... Se vor forma 8 corespondenţi voluntari pentru presa A.R.L.U.S.... Cercurile vor alcătui 300 fotomontaje cu mijloace proprii" etc. etc.

O adevărată beţie de cifre!

Ce altceva denotă această ameţitoare înşiruire de cifre decît îngustimea de vederi a unor activişti peste măsură legaţi de raportare şi statistici? Ea exprimă mentalitatea unor activişti birocratizaţi, care consideră că rostul lor este de a întocmi şi a colecţiona cantităţi impresionante de cifre!

Şi acest fel birocratic de a privi munca se răsfrînge dela comitetul regional, la comitetele raionale, pînă jos, la cerc.

Comitetul regional Piteşti ştie foarte bine că în munca organizaţiilor pe care le conduce sunt lipsuri serioase, care provin tocmai din felul birocratic în care lucrează cei mai mulţi membri ai comitetului regional. Este destul să amintim că, de pildă, comitetele raionale Piteşti, Cîmpulung, Slatina şi altele sunt foarte rar vizitate de activiştii regionali; că în raionul Băbeni, din cele 53 cercuri, mai mult de jumătate sunt vizitate de instructorii raionali la intervale foarte mari.

Cuprinde oare planul de muncă pe trimestrul I/1954 al comitetului regional Piteşti măsuri care să ducă la lichidarea acestor lipsuri? Oricine studiază cu atenţie planul regiunii ajunge repede la concluzia că asemenea măsuri nu prea sunt cuprinse.

Dacă răsfoim planul de muncă pe acelaşi trimestru al comitetului raional Piteşti vedem că aşa cum picătura reflectă marea, tot aşa şi lipsurile din planul comitetului regional se oglindesc în planul comitetului raional. Nici aici nu găseşti prevăzute acţiuni noi, forme de activitate corespunzătoare cerinţelor sporite ale oamenilor muncii. Dacă aşa stau lucrurile la regiune şi la raioane, pe drept cuvînt se naşte întrebarea: ce fel de planuri îşi vor face cercurile îndrumate de instructorii raionali?

Iată, de exemplu, ce cuprinde un raport de activitate pe ultimul trimestru al anului trecut, alcătuit de cercul dela direcţia regională silvică Piteşti: *„S-au vizionat 20 filme... S-au alcătuit 3 fotomontaje"*. Raportul cercului dela şcoala elementară de 7 ani nr. 1 de fete consemnează: *„S-au ţinut 3 festivaluri... S-au împrospătat colţurile A.R.L.U.S."*.

Cauza esenţială a lipsurilor în activitatea cercurilor trebuie căutată în insuficienta lor îndrumare de către comitetele raionale. Atît la comitetul regional cît şi la cele raionale, rapoartele de activitate ale cercurilor sînt citite superficial, nu sînt adnotate nu se iau măsuri de îndreptare a lipsurilor.

Un aspect deosebit de grav al felului formal în care-şi duce activitatea comitetul regional Piteşti este modul defectuos în care se face îndrumarea şi controlul. Instructorii regionali şi raionali nu cuprind toate cercurile. Astfel, cercul dela gospodăria agricolă de stat Clucereasa nu a mai fost vizitat de vreun instructor raional de o lună de zile; cercul din satul Huluba, comuna Vultureşti, a fost vizitat ultima dată în luna octombrie. Şi sunt alte cercuri care nu mai au legături cu comitetul raional de 4—5 luni!

În marea lor majoritate, birourile de cerc nu-şi întocmesc nici măcar planuri de muncă, aşteptînd ca activistul raional să le facă el planul. Această atitudine pasivă, de aşteptare, a birourilor de cerc, se datorează comitetelor raionale, care au imprimat acest stil birocratic de muncă.

Lipsit de îndrumare temeinică şi de un control sistematic, cercul I.F.I.L. Stîlpeni-Cîmpulung, raionul Cîmpulung, duce o activitate slabă, inegală. Nici la cercul I.F.E.T. nu mai există activitate serioasă din luna septembrie a anului trecut. La I.M.S. Cîmpulung, e drept, că în afară de conferinţele lunare s-au mai organizat şi cîteva convorbiri cu scopul de a populariza metodele sovietice, dar aceste manifestări nu şi-au ajuns scopul, deoarece au fost organizate în grabă, trădînd dorinţa biroului de cerc de a se achita cît mai repede de sarcină şi a mai înscrie în raportul de activitate încă un număr de acţiuni. Pot fi date numeroase alte exemple care să arate cu deosebită claritate unde duce munca formală, lipsa de îndrumare şi control.

Răspunderea pentru această stare de lucruri revine în primul rînd comitetului regional A.R.L.U.S. Piteşti. Tov. Marin Diaconu, secretarul comitetului regional, se complace în acest soi de activitate birocratică. El însuşi se deplasează rar pe teren, lăsîndu-se antrenat de numeroase sarcini mărunte. Or, o conducere concretă şi nu formală cere ca activistul să fie legat strîns de mase, să cunoască ceeace preocupă oamenii, în fiecare etapă dată. Numai aşa el poate duce munca cu bune rezultate.

Duc, oare, activiştii regiunii Piteşti o asemenea muncă? Fără îndoială că răspunsul nu poate fi decît negativ. Şi aceasta în primul rînd pentrucă ei nu înţeleg necesitatea de a pătrunde adînc viaţa cercului, de a se strădui să pătrundă miezul problemei. Rezultatele acestei munci formale nu întîrzie a se arăta.

Această stare de lucruri trebuie lichidată neîntîrziat. Comitetul regional Piteşti trebuie să-şi analizeze în spirit critic şi autocritic activitatea din ultimul timp, străduindu-se a duce o muncă de conducere concretă, corespunzătoare sarcinilor actuale.

Cîmpul de activitate al organizaţiilor A.R.L.U.S. în regiunea Piteşti, ca şi în întreaga ţară, este vast. Aici, duc o muncă plină de avînt şi cu rezultate din ce în ce mai bogate numeroase întreprinderi petrolifere, forestiere, etc. Oamenii muncii caută căi noi pentru ridicarea productivităţii muncii, pentru traducerea în viaţă a sarcinilor trasate de partid şi guvern.

Prin activitatea lor, cercurile pot aduce o contribuţie preţioasă la lupta însufleţită a oamenilor muncii pentru dezvoltarea economiei naţionale, pentru ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

C. OLTEANU

Folosind experienţa sovietică în domeniul protecţiei muncii

În marea Ţară a Socialismului grija pentru îmbunătăţirea continuă a condiţiilor de lucru ale oamenilor muncii are o importanţă primordială.

Statul Sovietic cheltuieşte fonduri imense pentru îmbunătăţirea permanentă a situaţiei protecţiei muncii şi tehnicii securităţii.

Construirea şi reconstruirea întreprinderilor se îndeplineşte ţinîndu-se seama de toate cerinţele protecţiei muncii şi igienei industriale. Mecanizarea multilaterală a proceselor grele şi a celor care cer un volum mare de muncă capătă o amploare tot mai mare.

Pentru rezolvarea problemelor practice şi teoretice de îmbunătăţire a condiţiilor de muncă în întreprinderi şi de înlăturare a cauzelor care dau naştere la accidente de muncă şi prevenirea îmbolnăvirilor profesionale, s-a creat în Uniunea Sovietică o vastă reţea de institute de cercetări ştiinţifice şi laboratoare de protecţie a muncii. Numai Consiliul Central al Sindicatelor Sovietice dispune de 6 asemenea institute de cercetări ştiinţifice şi 14 laboratoare de protecţia muncii care desfăşoară o activitate creatoare multilaterală, în scopul îmbunătăţirii continui a condiţiilor de muncă ale muncitorilor.

Partidul şi Guvernul nostru călăuzindu-se după experienţa Uniunii Sovietice, acordă o importanţă deosebită îmbunătăţirii situaţiei protecţiei muncii în întreprinderile din ţara noastră.

Pe baza experienţei înaintate a Uniunii Sovietice, în ţara noastră se asigură în întreprinderi condiţii tot mai bune pentru muncitori în ceeace priveşte protecţia muncii.

După modelul institutelor sovietice pentru protecţia muncii s-a înfiinţat şi în ţara noastră, în toamna anului 1951, Institutul de Cercetări Ştiinţifice pentru Protecţia Muncii al C.C.S.

În laboratoarele Institutului nostru se folosesc cele mai noi tipuri de aparate de laborator sosite din Uniunea Sovietică pentru cercetarea problemelor de tehnica securităţii muncii, electrosecuritate, ventilaţie, iluminat, igienă şi echipament de protecţie. Astfel laboratorul de electrosecuritate are o serie de aparate de mare precizie, printre care puntea electronică de înaltă tensiune pentru cercetări de electroizolanţi, laboratorul de chimie are instalaţie electrofotocolorimetrică pentru analiza gazelor toxice şi altele.

În rezolvarea problemelor de protecţia muncii cercetătorii Institutului nostru folosesc bogata documentaţie sovietică de specialitate. Astfel, în cadrul Institutului precum şi la I.D.T., Editura Tehnică, Editura Energetică şi altele s-au tradus o serie de lucrări de specialitate care constituie un preţios ajutor în munca noastră. Deasemenea, Institutul, folosind o bogată documentaţie sovietică pentru o serie de dispozitive de tehnica securităţii a studiat şi adaptat la condiţiile din ţara noastră un număr important de asemenea dispozitive.

Astfel, la uzinele „Mao Tze-dun" din Bucureşti s-a montat şi în prezent funcţionează un dispozitiv pentru limitarea greutăţii de ridicare la macarale, pentru a împiedica pericolul de accidente, în caz că macaraua este solicitată de o sarcină mai mare decît cea normală; la uzinele „23 August" se experimentează un aparat de protecţie la transformatorul de sudură pentru înlăturarea pericolului de electrocutare şi care face în acelaş timp şi economii de curent; la uzinele „Semănătoarea" s-au montat dispozitive cu excentric pentru stringerea rapidă a pieselor ce se prelucrează la maşinile de găurit, care înlătură pericolul de accidente şi măreşte randamentul muncii, şi alte asemenea dispozitive.

Uzinele constructoare de maşini ale Ministerului Metalurgiei „Iosif Rangheţ"-Arad şi „Înfrăţirea"-Oradea, echipează strungurile, maşinile de găurit şi polizoarele cu dispozitivele de protecţie puse la dispoziţie de Institutul nostru.

În problemele de ventilaţie, Institutul nostru, folosind documentaţia sovietică, a studiat şi a întocmit protectul unei perdele de aer cald, care împiedică pătrunderea aerului rece în timpul iernii prin uşile atelierelor instalate. Aceasta este în curs de aplicare la uzinele „23 August".

Tov. Mujdei Vasile, ajustor la Atelierele experimentale, lucrînd la o maşină de găurit prevăzută cu un dispozitiv cu excentric pentru stringerea rapidă a pieselor.

Pentru ridicarea calificării cadrelor sindicale şi administrative care lucrează în probleme de protecţia muncii, Institutul nostru, folosind documentaţia şi programele analitice sovietice, a organizat o serie de şcoli, ca, de exemplu, şcoala de inspectori tehnici pentru protecţia muncii din cadrul C.C.S., Şcoala pentru şefii Oficiilor de protecţia muncii din minister etc.

Institutul nostru antrenează în activitatea sa tehnicieni şi oameni de ştiinţă din cadrul Institutelor de cercetări ale Academiei şi ministerelor, precum şi stahanovişti şi inovatori din întreprinderi.

Activitatea Institutului este îndrumată de către Consiliul Ştiinţific.

Orientîndu-ne în permanenţă după exemplul Uniunii Sovietice, sîntem convinşi că vom contribui la îmbunătăţirea continuă a condiţiilor de muncă din întreprinderile noastre.

Ion CONSTANTIN
director al Institutului de Cercetări Ştiinţifice pentru Protecţia Muncii al C.C.S.

Recenzie

L. V. Nikulin: „Fiii credincioşi ai Rusiei"*)

În anul 1812, armatele napoleoniene, care băgaseră spaima în toţi împăraţii, regii şi principii Europei, pătrund în Rusia şi ocupă vremelnic Moscova. Armatele româneşti, conduse de comandanţi vestiţi ca feldmareşalul Cutuzov, generalul Ermolov, hatmanul Platov ş.a. stăvilesc înaintarea armatelor lui Napoleon şi trec la ofensivă, spulberînd prejudecata invincibilităţii armatei franceze. Napoleon este zdrobit şi alungat din Rusia, Polonia, Saxonia, Germania şi în cele din urmă, la 31 martie 1814, armatele româneşti pătrund în Paris; odată cu căderea fortăreţei Montmartre — este semnat actul de capitulare necondiţionată a Franţei. „Aliaţii" care au dus razboi alături de Rusia, împotriva lui Napoleon,—Austria, Anglia,—încearcă prin diferite maşinaţiuni diplomatice la congresul dela Viena să diminueze rolul armatelor româneşti, cîştigătoare ale victoriilor şi eliberatorii popoarelor de sub jugul dominaţiei lui Napoleon.

Aceste pagini glorioase din istoria armatelor româneşti sunt descrise în romanul lui Lev Niculin, „Fiii credincioşi ai Rusiei" (apărut acum în traducere românească) pentru care autorul a fost distins cu Premiul Stalin.

Acţiunea romanului începe cu perioada imediat următoare alungării de pe pămînturile Rusiei a armatelor napoleoniene şi a înaintării lor impetuoase în Polonia şi Germania. Este momentul în care marele comandant de oşti M. I. Cutuzov îndeamnă pe „fiii credincioşi ai Rusiei" să treacă graniţele ţării şi să învingă pe duşman în propria lui ţară.

Ostaşii ruşi, însufleţiţi de patriotismul lor caracteristic şi de dorinţa de a elibera popoarele de sub silnicia armatelor lui Napoleon, nu şi-au precupeţit nicio clipă viaţa şi s-au jertfit pentru eliberarea patriei proprii şi a popoarelor cotropite de oştile napoleoniene.

În roman sînt deasemeni foarte viu prezentate şi bine scoase în relief sentimentele de generozitate ale poporului rus faţă de învinşi.

„Soldaţii mustăcioşi din regimentul Preobrajenschi încartiruiţi în sate se îngrijeau de copiii ai căror părinţi lucrau la cîmp. Amintindu-şi de viaţa lor sătească, veteranii marilor războaie le ajutau bucuroşi ţăranilor la muncă.. Altfel se petreceau lucrurile în satele în care erau încartiruiţi prusienii, austriecii şi mai ales bavarezii".

Cu toate că acţiunea romanului se petrece pe planuri şi în locuri diferite (Rusia, Anglia, Italia, Danemarca, Franţa, Austria), autorul izbuteşte să contureze deplin situaţia, să zugrăvească convingător un mare număr de personagii, vederile lor politice, aspiraţiile lor.

Deşi, în cuprinsul romanului, iobagului Fedor Volghin i se consacră un spaţiu relativ restrîns, autorul arătîndu-ni-l în diverse împrejurări, îl înfăţişează ca pe un reprezentant al maselor populare din acea vreme. Călătorind prin diferite ţări ale lumii, Volghin îşi dă seama că, fie iobagul din Rusia ţaristă, fie textilistul sau metalurgistul din Nottingham ori Birmingham, o duc cu toţii la fel de prost în societatea în care domneşte exploatarea. Deaceea, atunci cînd se află în ajunul luptelor dela Leipzig, el le spune tovarăşilor săi, soldaţi şi dinşii — cu o oarecare durere în glas: **„Doamne, cînd o s-ajungem să trăim şi noi după vrerea noastră".**

Autorul îl prezintă cu simpatie pe acest personaj şi îl defineşte ca un tipic reprezentant al maselor populare.

Reprezentant al nobilimii ruse progresiste din acea vreme este ofiţerul patriot Alexandr Mojaischi. El, ca şi alţii din generaţia sa, vedea toate nedreptăţile sociale din Rusia şi chiar încearcă o îmbunătăţire a situaţiei iobagilor de pe moşia pe care o capătă moştenire.

În aceeaşi lumină favorabilă sunt prezentaţi şi o serie de ofiţeri superiori ca Ermolov, Raevschi, Platov, acesta din urmă hatman al oastei Donului, ofiţeri care fiind apropiaţi de soldaţii pe care îi comandau au reuşit să obţină, pe cîmpul de bătaie, victorii istorice.

Deşi detaşamentele de partizani din timpul Războiului de Apărare a Patriei din 1812-1814 erau puţine şi acţiunile lor erau răzlete L. Niculin zugrăveşte în Alexandr Samoilovici Fingher un curajos şi destoinic comandant de partizani.

Adevărăţilor fii ai Rusiei, L. Niculin le opune o întreagă tabără, perfidă, linguşitoare, îngîmfală, reacţionară, pe care o simţi cum mişună în tot locul, fie că-i vorba de curtea lui Alexandru I sau aceea a lui Napoleon.

Sînt foarte bine redate în roman figurile linguşitorilor Nesselrode, Greismar şi Talleyrand, îngîmfarea şi reacţionarismul lui Alexandru I şi a lui Napoleon, maşinaţiile diplomatice şi firea hrăpăreaţă a lui Metternich.

Spre sfîrşitul romanului autorul înfăţişează dezbaterile conferinţei dela Viena care avea să consacre sfîrşitul dominaţiei lui Napoleon în Europa şi încercarea Angliei şi Austriei de a nu recunoaşte adevăratele merite ale armatelor româneşti în această privinţă.

Romanul prezintă o importanţă deosebită pentru zilele noastre. Ceeace s-a întîmplat acum 140 de ani cu „diplomaţii" apuseni, se întîmplă şi azi cu „diplomaţii" şi istoriografii din apusul Europei şi de peste ocean, care încearcă să denatureze adevărul istoric şi să nege sacrificiile milioanelor de ostaşi sovietici ce s-au jertfit pentru a elibera popoarele Europei din ghiarele fascismului.

C. PENCEA

*) Editura A.R.L.U.S. — „Cartea Rusă".

Cronica teatrală

„Fata fără zestre" de A. N. Ostrovski

la Teatrul Naţional, „I. L. Caragiale", în regia lui V. V. Vasiliev

„KNUROV: De ce filodormă? Se poate în alt fel...

VOJEVATOV: Aşa e. Uite cum e mai bine (scoate o monedă din buzunar şi o acoperă în palmă). Cap sau pajură?"

Cei doi negustori bogătaşi trag la sorţi o femeie, o femeie tînără, frumoasă, a cărei compromitere ei au pus-o cu dîbăcie la cale. Iată două din personajiile piesei lui A. N. Ostrovski — „Fata fără zestre".

Într-un orăşel de provincie, aşezat undeva pe cursul leneş al unui fluviu, se desfăşoară o dramă, una din nenumăratele drame care se consumă în lumea burgheză. Este vorba de o fată fără zestre, Larissa Dmitrievna, care trebuie măritată, fapt ce constituie unica preocupare şi, dealtminteri, şi sursa de venituri a mamei sale, şireata şi întreprinzătoarea Harita Ignatievna. Candidaţii nu se oferă atît de lesne, pentru simplul motiv că fata n-are zestre. În schimb se găsesc candidaţi la farmecele ei, candidaţi deosebit de bogaţi, de felul acelora care au tras-o la sorţi. Drama se consumă între zidurile orăşelului ca o simplă dramă omenească.

Marele dramaturg rus Ostrovski merge însă mult mai departe de firele dramei, de tragediile şi pasiunile eroilor săi. El luminează, cu ei şi prin ei, un întreg complex social, contradicţii puternice, orînduiri şi mentalităţi monstruoase.

Cu drept cuvînt, a putut scrie marele gînditor democrat revoluţionar Dobroliubov în cunoscutul său articol „O rază de lumină în împărăţia întunericului":

„În comediile lui Ostrovski sunt exprimate în modul cel mai amplu tendinţele contemporane ale vieţii ruseşti sub aspectele lor negative. Prin faptul că zugrăveşte în imagini negative relaţiile sociale pline de ipocrizie precum şi toate consecinţele lor, piesele lui devin un ecou al năzuinţelor către o mai bună orînduire..."

Alexandr Nikolaievici Ostrovski (1823-1886) a fost denumit pe drept cuvînt „părinte al teatrului naţional rus", datorită forţei sale creatoare, adîncului realism de care a fost pătruns, datorită activităţii sale complexe desfăşurată într-o perioadă grea pentru cultura progresistă rusă.

Continuînd tradiţia de bătălie pentru idei înaintate în teatru, tradiţie a cărei făclie o preluă dela Fonvizin, Griboedov şi Gogol, Ostrovski a făcut ca publicul să înţeleagă, odată mai mult, relaţiile sociale şi orînduirea politică din Rusia ţaristă.

Dobroliubov a caracterizat admirabil lumea, eroii care populează comediile lui Ostrovski, cu denumirea de *„împărăţia întunericului"* numind-o *„o lume în care domneşte o tăcere de închisoare, de mormînt, şi pe care numai arareori o însufleţeşte un murmur surd, neputincios, care se stinge sfios, chiar de îndată ce s-a înfiripat"*.

Continuîndu-l pe Gogol, Ostrovski dezvoltă rechizitoriul acestuia împotriva nedreptăţii, împotriva samavolniciei, împotriva mentalităţii burgheze cu privire la familie, pledînd însă pentru omul simplu, necăjit pentru acei care n-aveau dreptul la cuvînt şi la o viaţă omenească.

Creaţiile dramatice ale lui Ostrovski sunt foarte numeroase şi ele surprind diverse şi complexe aspecte. Publicul spectator din patria noastră a avut prilejul să cunoască mai multe din creaţiile marelui dramaturg: „Vinovaţi fără vină", „Lupii şi oile", „Furtuna", „Sărăcia nu-i un viciu", „Pădurea" şi, acum, „Fata fără zestre".

„Fata fără zestre" este cea de a patruzecea piesă a scriitorului (1878).

De astă dată, cu aceeaşi forţă viguroasă de demascare, Ostrovski se opreşte asupra monstruozităţii relaţiilor burgheze de familie asupra faptului, arătat de Marx, că pentru burghezie căsătoria este o afacere ca oricare alta...

Nobilul Serghei Sergheevici Paratov afirmă următoarele:

„PARATOV: Gentlemeni uşuratici ca mine nu se apucă de afaceri noi. Cu asta ajungi la puşcărie, mătuşico! Vreau să-mi vînd unica mea libertate.

OGUDALOVA: Înţeleg. Vrei să te însori cu zestre mare. Şi la cît preţuieşte unica dumitale libertate?

PARATOV: La o jumătate de milion!..."

Acestea sunt personajiile piesei. Knurov, marele bogătaş („care tace fiindcă e doldora de milioane"), Vojevatov, viitor mare capitalist, Harita care-şi negociază pe propria ei fiică... O figură aparte este Larissa, fata visătoare, dornică de frumos, cu idealuri romantice, sensibilă, dar care este distrusă, sfărîmată de maşina capitalistă, de interese, de prejudecăţi. Impresionant este personajul Karandîşev, tipul micului funcţionar, ros de ambiţii şi de amărăciunea neputinţei de a le putea realiza. Cumplita dramă sufletească a lui Karandîşev, om care năzuieşte să imite pe aristocraţi se consumă cu uciderea Larissei.

În cîteva personaje, Ostrovski reuşeşte să dezvăluie o lume întreagă, o serie de fapte concludente, rezultate direct din caracterul orînduirii sociale nedrepte. Piesa este violent demascatoare şi cu toate că din ea lipseşte un erou care să aducă „noul", dispreţul publicului faţă de tipurile care se perindă pe scenă, ura pe care o stîrnesc cei care au umilit şi batjocorit pe omul simplu, iubit de Ostrovski, înlocuieşte aceasta.

★

Regizorul sovietic V. V. Vasiliev a dat viaţă pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti acestei piese.

Dela ridicarea cortinei te surprinde puternic atmosfera din micul orăşel, realizat prin amănunte simple dar sugestive, te surprinde mişcarea şi trăirea firească a personajelor. Montarea acestui spectacol a constituit nu numai realizarea unui spectacol la un înalt nivel artistic, ci şi o adevărată şcoală de măestrie pentru actorii noştri. Aplicînd principiile realismului socialist în arta regizorală şi actoriceasca, regizorul a demonstrat bogăţia artistică la care poate duce aplicarea principiilor teatrale ale lui Stanislavski. În spectacol a fost dezvăluit, a fost urmărit conţinutul de idei al piesei. Regizorul nu a subliniat, nu a îngroşat drama pasională, ci a supus-o firesc condiţiilor sociale care i-au dat naştere. Fără ostentaţie, cu tente puternic omeneşti, eroii sînt luminaţi, sînt surprinşi, sînt demascaţi. Cu fineţe artistică a fost subliniată, de pildă, atitudinea în diverse împrejurări a celor doi negustori bogaţi faţă de oamenii cu care au deaface... Simplu, firesc, spectacolul este convingător. Spectatorul îţi simte vii, crede în frămîntările şi vorbele celor de pe scenă. Va rămîne de neuitat pentru spectatori, fără îndoială, vibraţia artistică, puternică, din actul III. Măestria regizorului s-a făcut cunoscută şi din munca cu actorii care au adus acea trăire, sinceră, firească pe scenă, care au adus odată cu personajele un puternic conţinut emoţional.

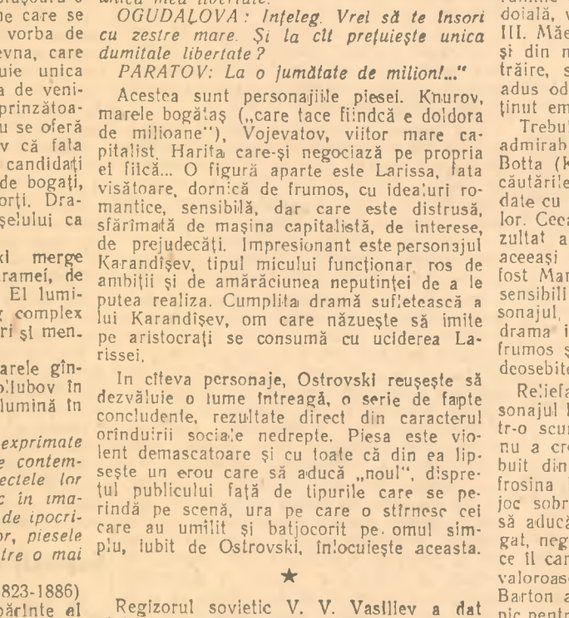

Artista Maria Botta în rolul Larissei.

Trebuie să ne oprim dela început asupra admirabilei compoziţii realizate de Emil Botta (Karandîşev). Frămîntările, sbuciumul, căutările funcţionarului mediocru, au fost redate cu emoţie artistică transmisă spectatorilor. Ceeace a realizat Emil Botta este un rezultat al conceperii ştiinţifice a rolului. Pe aceeaşi linie de înţelegere plină a rolului, a fost Maria Botta în rolul Larissei. Plină de sensibilitate şi emoţie, fără a romantiza personajul, interpreta a redat firesc, simplu, drama intensă a fetei care năzuieşte spre frumos şi adevăr, şi astfel a creat momentele deosebite ca intensitate dramatică.

Reliefat în nuanţe, a fost dezvăluit şi personajul Harita de Silvia Dumitrescu. Deşi într-o scurtă apariţie, Tanţi Benescu-Munteanu a creat un personaj just, care a contribuit din plin la redarea atmosferei (Eufrosina Potapovna) Fără ostentaţie, cu un joc sobru, discret, Gh. Calboreanu a reuşit să aducă în faţa spectatorilor tipul unui bogat, negustor, pe care l-a înfăţişat cu tot ceea ce îl caracterizează, prin mijloace simple dar valoroase din punct de vedere artistic. Geo Barton a realizat deasemeni un „senior" tipic pentru regimul ţarist, dezvăluind cu multă putere artistică putreziciunea morală a acestuia.

În roluri episodice, în scurte apariţii au contribuit la atmosfera generală a piesei Al. Ionescu Ghibericon (Gavrillo), M. Cojan (Ivan) şi Gh. Soare într-o reuşită şi pitorească compoziţie (Ilia).

Mai puţin sigur pe linia rolului, cu unele ezitări, apare N. Gr. Bălănescu (Vojevatov). Pornit pe o linie justă, se pare că interpretul s-a oprit la mijlocul drumului, fără a reda complet personajul. Deasemeni Gr. Vasiliu-Birlic, interpretul lui Robinson, ar trebui să înlăture din compoziţia rolului unele aspecte gratuite, exterioare. Fără îndoială că însuşi personajul este grotesc în concepţia autorului dar aceasta nu trebuie să ducă la şarjă exagerată în interpretare.

Într-o bună măsură au contribuit la atmosfera spectacolului decorurile şi costumele (T. Constantinescu—M Tofan). Atît exteriorul din primul act, cît şi interioarele au fost realizate cu gust şi fineţe artistică. A fost deasemenea valoroasă şi realizarea machiajului (I. Romaniţă).

★

„Fata fără zestre" prezentată pe scena Teatrului Naţional constituie un valoros spectacol artistic. Experienţa şi măestria regizorului sovietic V. V. Vasiliev au ridicat la un înalt nivel posibilităţile actorilor noştri. În felul acesta, spectacolul capătă viaţă, aşa cum capătă gîndurile lui A. N. Ostrovski, care găsesc ecou în spectatorii noştri. Spectacolul realizat la mare înălţime artistică se bucură de un deosebit succes.

Al. POPOVICI

Să pregătim temeinic seminariile recapitulative de limba rusă!

Cînd biroul cercului A.R.L.U.S. se dezinteresează de funcţionarea cursului

În cadrul întreprinderii noastre, funcţionează un curs popular de limba rusă de ciclul I şi ciclul II. Ca tehnician am simţit nevoia să învăţ limba rusă pentru ca astfel să mă pot inspira direct din bogatele şi variatele materiale de literatură tehnică sovietică. Deasemeni dorinţa mea vie este să pot citi în limba rusă un roman de Tolstoi, o piesă de Ostrovschi, sau un poem de Malacovski. Am pornit deci să învăţ cu rîvnă limba rusă.

Pe la începutul lunii decembrie ni s-a schimbat profesorul. Tov. Şilcrop, noul nostru profesor, este un adînc cunoscător al limbii ruse, dar care, din păcate, deseori nu ţine seama de capacităţile reale ale elevilor dela cursul nostru de ciclul I. Deaceea, lecţiile sînt de multe ori la un nivel inaccesibil posibilităţilor de înţelegere ale elevilor.

Dacă, de pildă, cineva dintre noi cere o explicaţie în legătură cu sensul unui cuvînt, tov. profesor se angajează în adevărate digresiuni filologice cu analogii savante, din limbile polonă, cehă etc. Aceasta face ca elevii în loc să sesizeze direct şi imediat explicaţiile, în mintea lor se strecoară nedumeriri şi confuzii. Dorind probabil să aflăm cît mai multe lucruri — poate mai mult decît este necesar pentru început — cea mai mare parte din cele 90 de minute cît durează lecţia, vorbeşte numai tov. profesor. Nefiind interogaţi, elevii participă în măsură cu totul insuficientă la lecţie şi nu li se oferă prilejul să se deprindă cu pronunţarea rusească şi să se familiarizeze cu sensul cuvintelor. Deasemenea profesorul nostru nu controlează dacă elevii şi-au pregătit acasă exerciţiile, ceeace face ca elevii să nu acorde importanţa cuvenită acestora.

Trebuie spus că biroul cercului A.R.L.U.S. din întreprinderea noastră, s-a desinteresat de mersul cursului. Biroul cercului nu a stat niciodată de vorbă cu elevii şi nici n-a urmărit metoda de predare a profesorului. Uneori chiar, a dovedit nepăsare faţă de necesităţile cursului, ca de pildă asigurarea tablei de scris etc. Tovarăşul inginer Simiu, responsabilul cultural din birou, a scris un mic articol la gazeta de perete, socotind că astfel şi-a îndeplinit în întregime sarcinile sale faţă de curs. Deopotrivă de năpăstor s-a dovedit şi raionul A.R.L.U.S. T. Vladimirescu care dela deschiderea cursului şi pînă astăzi n-a participat la nici o lecţie şi nu cunoaşte greutăţile noastre.

La data de 24 februarie urmează să avem seminarul recapitulativ. Noi elevii ne întrebăm însă în ce măsură vom fi capabili să facem faţă? Dacă ar fi să ne prezentăm numai pe baza cunoştinţelor noastre actuale noi socotim că seminarul ar avea numai un caracter formal. Deaceea, am dori ca în răstimpul care a rămas pînă la seminar să recapitulăm temeinic primele 10 lecţii, care dealtminteri constituie materia pentru seminar. Odată cu aceasta recapitulare însă este absolut necesar ca tov. profesor să se străduiască să facă explicaţiile mai simple şi mai clare, ţinînd seama că are de-a face cu elevi începători. Socotim că este foarte necesar ca biroul cercului să înlăture nepăsarea faţă de cursul nostru şi să urmărească în mod sistematic desfăşurarea lecţiilor. Membrii biroului trebuie să stea de vorbă cu elevii, să le cunoască greutăţile şi deasemeni să îndrume pe profesor. Cît priveşte raionul A.R.L.U.S.—T. Vladimirescu credem că ar face bine să nu ne mai ocolească, ci îndeplinindu-şi datoria firească de a îndruma şi controla biroul cercului, să contribuie la bunul mers al cursurilor populare de limba rusă.

Manea ANGHEL
funcţionar, trustul 3 construcţii — Bucureşti

Pregătiri intense

De doi ani învăţ la cursul popular de limba rusă organizat în satul Ionăşeni din raionul Truşeşti, regiunea Suceava.

M-am înscris cu plăcere la curs, fiindcă m-am gîndit că numai astfel voi izbuti ca treptat, să aflu nemijlocit nenumăratele învăţăminte cuprinse în cărţile, ziarele sau revistele sovietice.

Colectivul în mijlocul căruia învăţ participă cu interes la lecţiile ţinute de profesorul nostru, tov. Vlad Bejenaru.

Deşi sînt cel mai în vîrstă — am peste cincizeci de ani — mă străduesc să nu rămîn în urmă, iar tovarăşii mă încurajează, spunîndu-mi prieteneşte „papaşa".

Ştirea pe care ne-a adus-o, nu demult, tovarăşul profesor ne-a umplut de emoţie: vom avea seminar recapitulativ, care va constitui un adevărat bilanţ al celor învăţate pînă acum de fiecare dintre noi! De cum am aflat această ştire, cu toţii ne-am hotărît să facem faţă cu cinste examenului, iar ca lozincă am stabilit să ne pregătim temeinic, încît niciunul dintre noi să nu dea răspunsuri slabe.

În acest scop ne-am împărţit în mici grupe unde, în afara orelor de curs, facem exerciţii de conversaţie şi scris. Rezultatele au şi început să se vadă: tovarăşa V. Hovrineanu, de pildă, care înainte cu greu putea construi răspunsurile, izbuteşte acum să formuleze propoziţiuni, atît în scris cît şi pe cale orală. Printre noi mai sînt şi alţi tovarăşi cărora le este necesar un sprijin mai hotărît în această perioadă de pregătire şi deaceea eu îi voi ajuta pe tovarăşii Grigoraş şi Constantinescu.

D-tru PLAMADEALA
corespondent

Au ţinut seminarul recapitulativ

Elevii celor două cursuri populare de limba rusă, ciclul I, din comuna Mitoc, raionul Suceava, s-au pregătit cu multă dragoste pentru seminariile recapitulative.

De curînd, la unul din cursuri s-a şi ţinut seminarul recapitulativ, care s-a desfăşurat în condiţii bune. Elevii acestui curs au dat dovadă că şi-au însuşit temeinic materialul predat pînă acum. Dintre aceştia, tov. Ion Deleanu a fost întotdeauna primul atît în ceeace priveşte însuşirea materialului cît şi frecvenţa.

În cursul acestei luni va avea loc şi seminarul recapitulativ al celuilalt curs.

Cele două cursuri se află în întrecere şi, ca urmare, elevii îşi dau toată silinţa să obţină cele mai bune rezultate.

Gheorghe BURAC
corespondent

În raionul Sighişoara

De curînd, la raionul A.R.L.U.S. Sighişoara a avut loc o şedinţă cu membrii comisiei de coordonare a cursurilor populare de limba rusă. S-au discutat o serie de măsuri în legătură cu seminariile recapitulative, hotărîndu-se printre altele ca, acele cursuri care sînt rămase în urmă să ţină lecţii de 2 ori pe săptămînă. În felul acesta vor recupera materia programată şi seminariile se vor putea ţine la data de 1 martie. În această situaţie sînt şcoala tehnică agricolă Dumbrăveni, cooperativa „ 8 Mai" Sighişoara etc.

La cursul de limba rusă dela G.A.S. Sighişoara s-a hotărît a se organiza lecţii deschise, cu participarea elevilor şi profesorilor dela alte cursuri, pentru a se face schimb de experienţă între cursuri, în legătură cu metodele de predare şi felul cum îşi însuşesc elevii materialul.

Dar mai sînt o serie de cursuri care, nesprijinite sistematic de conducerile întreprinderilor şi

Academia de Ştiinţe a U. R. S. S. a împlinit 230 ani de existenţă

Acad. Ştefan Vencov
prim secretar al Academiei R.P.R

Intemeiată de ţarul Petru I, acum 230 de ani în Capitala Rusiei de atunci, Academia din Petersburg a devenit, cu timpul, cel mai însemnat focar al culturii ruseşti.

Aproape toate realizările ştiinţifice din Rusia veacului al XVIII-lea, porneau dela Academie. Spre deosebire de academiile străine, era bogat înzestrată cu numeroase laboratoare de cercetări şi cu întregul aparataj necesar. Nu mult după întemeierea ei, Academia din Petersburg a devenit centrul de activitate ştiinţifică al ţării, în care au lucrat străluciţi oameni de ştiinţă ruşi ca M. V. Lomonosov, S. P. Kraşeninnicov, V. C. Tredîakovski. Academia s-a ocupat de probleme de tehnică, a studiat ţara şi geografia ei, populaţia, bogăţiile naturale. Din primii ani ai existenţii sale, a început să desfăşoare o intensă activitate editorială. In secolul XVIII, Academia din Petersburg era aproape singurul centru unde se traduceau şi se tipăreau cărţi literare şi ştiinţifice. „Ejemesiacinie socinenia" („Lucrări lunare"), prima revistă de ştiinţă popularizată din Rusia, a fost editată pe la mijlocul secolului al XVIII-lea de aceeaşi Academie. Foarte importantă este activitatea de cercetare ştiinţifică dusă de înaltul for al culturii ruse. Aici s-au pus bazele teoriei atomice despre structura materiei, s-a obţinut pentru prima oară mercur îngheţat. Aici a descoperit şi demonstrat Lomonosov legea conservării materiei şi a început, cu discipolii săi, să dezvolte chimia fizică, ca ştiinţă aparte. Academia din Petersburg are merite în domeniul studierii istoriei, a faunei şi florei Rusiei, a limbii ruse. Datorită cadrelor ştiinţifice naţionale care au dus o intensă activitate au început să apară în Rusia noi centre ştiinţifice, universităţi, şcoli superioare, societăţi ştiinţifice.

Ţarismul ducea o politică a sa de promovare a elementelor străine în Academia Rusă, văzînd în oamenii de ştiinţă ruşi, elemente progresiste care ar submina autoritatea sa. Dar oamenii de ştiinţă ruşi şi opinia publică progresistă rusă au dus o luptă puternică pentru a obţine pentru ştiinţa rusă dreptul de a fi prezentă în propriul ei for ştiinţific. Această luptă a fost încununată de succes. Oameni de ştiinţă de seamă ca fizicienii V. V. Petrov, E. H. Lenţ, chimiştii ca V. M. Severghin, I. D. Zaharov, D. Mendeleev, A. M. Butlerov, matematicienii ca M. V. Ostrogradski, N. I. Lobacevski şi P. L. Cebişev, biologi ca C. M. Ber şi A. O. Kovalevski, şi mulţi alţi savanţi de vază crescuţi pe solul ştiinţei naţionale ruse, şi-au dus activitatea ştiinţifică în cadrul Academiei din Petersburg. Incepînd cu anul 1839 Academia s-a îmbogăţit cu Observatorul din Pulcovo, cunoscut în lumea întreagă. Pe lîngă Academie au luat fiinţă numeroase muzee — de zoologie, botanică, mineralogie. O imensă reţea meteorologică, numeroase descoperiri geografice, muzee şi institute, o bogată literatură ştiinţifică, numeroase lucrări ştiinţifice de valoare — iată moştenirea ştiinţifică a Academiei din Petersburg.

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a deschis Academiei căi noi de bogată dezvoltare. Partidul Comunist, Statul Sovietic au acordat o atenţie deosebită Academiei de Ştiinţe. Incă în anul 1918, V. I. Lenin a alcătuit „O schiţă de plan de lucrări tehnico-ştiinţifice", în care arată că Academiei de Ştiinţe trebuie să i se dea spre rezolvare o serie de probleme de ordin tehnic şi economic. Iar la 12 aprilie 1918, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să se finanţeze lucrările Academiei şi să i se încredinţeze sarcina importantă a rezolvării problemelor legate de industrie şi de folosirea forţelor economice. In octombrie 1920, deşi războiul civil încă nu se sfîrşise, s-au luat măsuri imediate, din iniţiativa lui Lenin, pentru îmbunătăţirea situaţiei materiale a oamenilor de ştiinţă, iar Academia a fost ajutată să obţină clădiri noi pentru instituţiile ei ştiinţifice. Faţă de noile sarcini Academia de Ştiinţe a trebuit să-şi revizuiască organizarea. Au început să crească institute mari atît în Academie, cît şi în afara ei. S-au organizat Institutul de analiză fizico-chimică, Institutul de Stat de radium, Institutul de fizico-matematici ş. a. La 27 iulie 1925 Academia de Ştiinţe a Rusiei a fost recunoscută ca cel mai înalt for ştiinţific al Uniunii Sovietice, dîndu-i-se titlul de Academia de Ştiinţe a U. R. S. S. Academia de Ştiinţe se mută la Moscova, unde în scurt timp, devine un centru activ al ştiinţei sovietice, un for de sprijinire practică a producţiei, a construirii socialismului şi, apoi, a comunismului.

Numeroase sesiuni ale Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. au purtat adesea caracterul unor congrese ştiinţifice ale întregii ţări. La aceste sesiuni, care au adunat oameni de ştiinţă şi specialişti din toate colţurile ţării, s-au dezbătut importante probleme de ştiinţă şi tehnică, contribuindu-se astfel la stabilirea unei trainice colaborări între ştiinţă şi practică. Sesiunile ţinute de Academie în 1932 în Ural şi Cuzbass, sesiunea din martie 1936, închinată problemelor organizării cercetărilor ştiinţifice în domeniul fizicii, sesiunea închinată problemelor cauciucului sintetic, aceea consacrată problemelor de istorie, ajutorul dat de Academia de Ştiinţe constructiilor uriaşe de pe Volga şi Don, a hidrocentralelor dela Stalingrad şi Kuibîşev, descoperirea de noi zăcăminte de minereuri şi numeroase alte expediţii cercetările în domeniul fizicei nucleare şi alte lucrări — toate acestea sînt roadele întinsei activităţi a Academiei de Ştiinţe, a strînsei legături cu practica. In timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, în condiţiuni deosebit de grele, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. şi-a continuat activitatea, concentrîndu-şi atenţia asupra satisfacerii cerinţelor frontului şi nevoilor apărării ţării. Perioada de muncă încordată care a urmat după terminarea războiului, refacerea economiei naţionale a U.R.S.S. au cerut şi dela Academia de Ştiinţe o încordare a forţelor, o şi mai intensă activitate în sprijinul şi spre rezolvarea noilor probleme ce s-au ridicat în faţa ştiinţei şi tehnicii sovietice.

In prezent, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. prin numeroasele sale filiale, cu ajutorul noilor academii care au luat fiinţă în unele republici sovietice, are o directă influenţă asupra activităţii ştiinţifice a tuturor instituţiilor ştiinţifice răspîndite în întreaga Uniune Sovietică, şi, în acelaş timp, întreţine o legătură temeinică şi creatoare cu industria.

Congresul al XIX-lea al P.C.U.S., deschizînd căi noi de dezvoltare şi pentru ştiinţa sovietică, a ridicat în faţa Academiei de Ştiinţe o serie de probleme şi sarcini noi, legate de stadiul actual al construcţiei comunismului.

Bogata activitate a Academiei este în directă legătură cu valoroasele cadre ce o alcătuiesc. Au devenit cunoscute în lumea întreagă lucrările unor academicieni ca F. D. Lisenco, A. N. Nesmeianov, preşedintele Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., D. V. Scobeltîn, O. B. Lepeşinscaia, A. V. Palladin şi alţii. In toamna anului 1953, au fost aleşi 199 noi membri activi şi corespondenţi ai Academiei, ceeace a mărit cu odată şi jumătate numărul membrilor ei care depun toată munca spre a contribui la ridicarea rapidă a bunăstării a oamenilor sovietici şi la înflorirea Uniunii Sovietice.

De rezultatele muncii rodnice a Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. se bucură nu numai popoarele sovietice, ci şi popoarele ţărilor prietene — ţările de democraţie populară.

Astăzi există o intensă colaborare tehnico-ştiinţifică între U.R.S.S. şi ţările de democraţie populară. Oameni de ştiinţă şi delegaţi a peste 30 de ţări au vizitat în 1953 Uniunea Sovietică, în urma invitaţiei Academiei de Ştiinţe, şi au luat cunoştinţă de activitatea ştiinţifică a ţării. Publicaţiile ştiinţifice ale Academiei de Ştiinţă sînt trimise în numeroase ţări.

Succesele obţinute de ştiinţa sovietică, de Academia de Ştiinţe a U.R.S.S., i-au cucerit admiraţia şi stima întregii lumi ştiinţifice progresiste. Acest lucru îl dovedeşte faptul că numeroşi savanţi sovietici sînt membri de onoare ai unor Academii de Ştiinţă de peste hotare; îl dovedesc tot astfel vizitele delegaţiilor ştiinţifice de peste hotare în U.R.S.S. Expunerile şi rapoartele reprezentanţilor Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., ale oamenilor de ştiinţă sovietici, la diferite congrese internaţionale sînt ascultate cu cea mai mare atenţie şi sînt adînc apreciate.

In planul ei pentru activitatea viitoare, Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. îşi îndreaptă forţele spre rezolvarea unor probleme de mare importanţă: păstrarea sănătăţii oamenilor muncii, supunerea forţelor naturii, cucerirea pustiurilor şi a ţinuturilor nefolosite din Nord, mecanizarea desăvîrşită a producţiei, crearea de uzine automate, dispariţia muncii subterane, folosirea energiei atomice în slujba omului. Toate acestea sînt măreţe planuri de activitate concretă pentru viitorul apropiat al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S.

„Marele Inel" al metroului din Moscova

V. Iakoba
Şeful secţiei tehnice a „Metrostroi"-ului

Se termină construcţia celei de a patra tranşe a „Marelui Inel" al metroului din Moscova. Acest traseu circular constituie cea mai importantă parte a metroului. Darea în exploatare a „Marelui Inel" rezolvă problema organizării unui transport urban rapid şi ieftin în Moscova.

Construcţia celei de a patra tranşe a metroului a fost începută în zilele Marelui Război pentru Apărarea Patriei împotriva cotropitorilor hitlerişti. Această construcţie este mărturie a grijii neobosite pe care Partidul Comunist şi Guvernul Sovietic le poartă oamenilor muncii.

„Marele Inel" al metroului este o construcţie măreaţă prin proporţiile şi complexitatea ei tehnică. Acest traseu lung de vreo 20 kilometri, trece sub 17 din cele mai animate raioane ale oraşului, legînd şapte din cele mai mari gări. Odată cu darea în exploatare a întregului traseu, rolul metroului în transporturile urbane creşte şi mai mult. In prezent, metroul transportă zilnic peste 2 milioane de pasageri iar odată cu punerea în funcţiune a celei de a patra tranşe, numărul pasagerilor va creşte considerabil.

Realizarea într-un termen scurt a unei asemenea construcţii măreţe a devenit posibilă numai datorită înarmării constructorilor metroului cu tehnica cea mai modernă, cea mai înaintată din lume. La săparea tunelelor se foloseşte un mecanism puternic de mare randament — scutul, construit de inginerii sovietici.

Traseul „Marele Inel" are 12 staţii. Pasagerii admiră pitoreştile panouri de mozaic din staţia „Belorusskaia" minunatele vitralii din staţia „Novoslobodskaia" executate din bucăţele de sticlă colorată şi luminate din interior cu becuri, basorelieîurile din porcelan, finisate cu aur din staţia „Taganskaia".

Fiecare staţie a metroului din Moscova este nu numai o construcţie tehnică, ci şi o operă de artă. Astfel, principala temă a ornamentării staţiei „Komsomolskaia" este glorificarea măreţelor victorii repurtate de poporul rus asupra cotropitorilor străini, începînd cu victoria lui Alexandr Nevski pe lacul îngheţat Ciud şi terminînd cu Marele Război pentru Apărarea Patriei din anii 1941—1945.

Şantierul „Marelui Inel" a fost împărţit în trei sectoare. Fiecare din acestea, după terminarea tuturor lucrărilor, era dat în exploatare. In prezent se termină al treilea sector, ultimul: dela staţia „Belorusskaia" pînă la staţia „Tentralnii Parc Kulturi i odiha". Acest sector al „Marelui Inel" are două staţii — „Krasnopresnenskaia" şi „Kievskaia". Arhitectura staţiei „Krasnopresnenskaia" înfăţişează trecutul revoluţionar al clasei muncitoare ruse. Aici vor fi instalate basoreliefuri, prezentînd evenimentele revoluţionare petrecute în Presnea (raion al Moscovei) în 1905. Tema ornamentării staţiei „Kievskaia" ilustrează prietenia indestructibilă între poporoarele sovietice.

Oamenii sovietici consideră, pe bună dreptate, construcţia metroului drept o realizare grandioasă. In timpul construirii celui de al doilea sector al „Marelui Inel" s-au excavat circa un milion metri cubi de pămînt, s-au turnat 150.000 m.c. de beton şi s-au aşezat 150.000 tone de tubinguri de fontă.

Insuşindu-şi tehnica construcţiei căilor subterane de transport, constructorii metroului au învăţat să le amenajeze fără a stinghera viaţa normală a urlaşului oraş.

Pentru finisarea tunelelor, a fost folosită fonta sub formă de inele separate, care se asamblau în galeria tunelului din diferite

Sala centrală a staţiei Kurskaia-Koltevala

elemente de tubinguri. Pentru îmbinarea acestor tubinguri, au fost întrebuinţate circa 6 milioane de buloane. La săparea tunelelor, constructorii au întîmpinat multe greutăţi. Debitul de apă din galeriile de lîngă rîul Moscova atingea peste 1.000 m.c. pe oră. In unele locuri, a trebuit să se aplice un procedeu special de săpare a tunelelor cu ajutorul aerului comprimat, care evacua apa din galerie. Toate tunelele excalatoarelor au fost săpate în nisipuri curgătoare cu mare presiune de ape freatice. De aceea, în timpul săpării pămîntul era îngheţat în mod artificial. Sterilul se scotea din tunel cu ajutorul maşinilor de încărcat, care mecanizau în măsură de 90% această muncă grea. Tubinguri erau instalate cu ajutorul unor maşini speciale, iar îmbinarea lor cu buloane se efectua cu dispozitive pneumatice care accelerau de 5—6 ori acest proces.

Pentru apărarea tunelelor de pătrunderea apelor freatice, încheieturile tubinguri lor se lipeau cu ajutorul unui ciment special. Datorită acestui fapt, s-a evitat folosirea plumbului costisitor, care fusese folosit la construcţia primelor tranşe ale metroului.

Un rol hotărîtor în succesul construcţiei tranşei a patra a metroului l-au avut oamenii. La săparea tunelului cu un diametru de 9,5 metri, pe şantierul staţiei „Krasnopresnenskaia", brigăzile lui Zaharojenko, Lagodenko şi Pristavcenko au construit în cursul unei luni 53 metri liniari de tunel. O asemenea viteză de înaintare nu a fost atinsă de nici unul din colectivele de constructori în tot timpul construcţiei metroului.

Construirea ultimului sector al „Marelui Inel" al metroului din Moscova se încheie cu succes. In curînd locuitorii din Moscova vor primi noua linie a celui mai bun metrou din lume.

Grădina lui Popov

Se spune că orice om care soseşte pentru prima oară în republica Comi rămîne profund uimit de înfăţişarea aridă a peisajului sătesc. Explicaţia acestui fapt e simplă: acolo nu există un copăcel, nu există un tufiş, cît de mic. Dar ceeace te surprinde mai mult este faptul că la fiecare pas se simte totuşi apropierea unei păduri. Urechea încordată prinde un zgomot inexplicabil, surd, uniform, continuu, ce seamănă cu murmurul îndepărtat al valurilor mării. El se naşte undeva sus, în înălţimi şi vine probabil de departe. Zgomotul acesta susură, creşcind şi descreşcînd...

— Este... respiraţia pădurii — îţi vor răspunde cei de prin partea locului.

Băştinaşii considerau pădurea un duşman al lor, care îi apăsa din toate părţile, nu-i lăsa să respire. Lor le plăcea să aibă spaţiu, lumină, libertate de acţiune... Din această cauză ei au dus în permanenţă luptă cu pădurea. Au fost nevoiţi să-i smulgă cu forţa fiecare petec de pămînt, fiecare brazdă... Băştinaşilor nu le ardea de grădini...

— De cînd lumea n-au fost aici grădini şi nici n-o să fie. Nu ne trebue aşa ceva! Şi fără grădini e destulă strîmtoare!... — acestea sînt cuvintele pline de minie ale unui locuitor de pe aceste meleaguri.

Cunoscînd toate acestea, ne vom putea da mai bine seama de calea grea pe care a străbătut-o primul pomicultor — practician al nordului — Constantin Artemievici Popov, pînă să-şi înfiripeze o grădină în aceste locuri. Cîte piedici n-a trebuit el să învingă: gerurile distrugeau primii puieţi; cînd se lăsa zăpada, nămeţii cei mari rupeau ramurile pomilor; însuşi pomicultorul era urmărit de neîncrederea şi ironiile celor din jur...

— Dealtfel, cinstit vorbind — spune zîmbind Popov — astăzi şi mie îmi vine să rîd cînd îmi amintesc de primii mei paşi.

Primii paşi au fost greu, plini de încercări mai mult sau mai puţin reuşite. In tot oraşul nu s-au găsit alţi pomi decît doi meri bătrîni, care în scurt timp au pierit şi ei. Atunci Popov se hotărî să scrie la Miciurinsc. De acolo el a primit o scrisoare însoţită de un colet. Cîtă bucurie nu i-a pricinuit acest colet cu un conţinut atît de preţios: puieţi de meri. Acum Constantin Artemievici porni cu şi mai mare încredere la muncă.

Comitetul raional de partid cercetînd activitatea lui Popov i-a propus să lucreze la staţiunea de tineri naturalişti ai republicii...

„...Cinci ani de conducere a cercului împreună cu minunatul pedagog-biolog Valentina Mihailovna Potolitina mi-au dat foarte mult — mărturiseşte Constantin Artemievici. Acolo am acumulat ceeace altii învaţă în şcoli tehnice şi institute de învăţămînt superior: cunoştinţe sistematice"...

Curînd, Popov şi-a dat seama că fără ajutorul statului nu mai poate s-o scoată la capăt cu grădina lui, care luase proporţii. A cerut sprijinul. Ca răspuns Consiliul de Miniştri al R.S.S.A. Comi a hotărît amenajarea unei pepiniere republicane de pomi şi tufe fructifere pe o suprafaţă de 16 hectare, grădina lui Constantin Artemievici servind drept model iar el fiind numit directorul pepinierei.

In prezent, pepiniera este vizitată de numeroşi excursionişti, care vin aici pentru a învăţa dela acest dibaci pomicultor care a trecut peste toate greutăţile pentru a-şi atinge ţelurile sale.

Acum, înşişi băştinaşii, care la început îl priveau pe Popov cu neîncredere, admiră opera lui măreaţă şi îi urmează calea.

Academicienii Arbuzov

S. Kanevski

— Dece m-am făcut chimist, întrebaţi dvs.? Dar înainte de a vă răspunde la această întrebare, vreau să răspund la alta. Mulţi se gîndesc la ea cînd fac cunoştinţă cu mine, dar se jenează să mă întrebe. Este vorba de numele meu complicat.

Academicianul Alexandr Ermininghеldovici Arbuzov, om de statură înaltă, uimitor de chipeş, pentru cei 76 de ani ai săi, era bine dispus. Şi sentimentul de sfiiciune pe care l-am resimţit fără voia noastră în biroul în care pe vremuri a lucrat însuşi Butlerov, geniul chimiei ruseşti, lîngă aceste dulapuri uriaşe, străvechi, cu volume masive, legate în piele, cu retorte şi eprubete, s-a risipit repede într-o discuţie plăcută, deschisă.

— Bunicul, urmă academicianul, a ales în psaltire pentru fiul său, părintele meu, numele complicat de Ermininghеldovici; asta era o glumă la adresa naşei, pentru ca ea să nu-l poată rosti dintr-odată... M-da; aşa glumeau oamenii de altădată. Dar să nu ne îndepărtăm dela subiect şi să încercăm să lămurim dece am devenit chimist.

Alexandr Ermininghеldovici s-a ridicat dela masă, a luat din dulapul de laborator o cutiuţă din care a scos cu băgare de seamă o fiolă cu un lichid de culoare închisă.

— Păstrez cu sfinţenie fiola de mare preţ pentru toţi chimiştii, în care Alexandr Mihailovici Butlerov a introdus şi închis cu propriile-i mîini, iodură de metilen sintetizată de el. Printr-o serie de transformări complicate, marele savant a obţinut în anul 1861 pentru prima oară în istoria ştiinţei o substanţă zaharoasă — metilenitanul.

Tatăl meu, învăţător rural şi în acelaşi timp proprietarul unei moşioare, era vecinul lui Butlerov şi admiratorul său entuziast.

Butlerov, după cum se ştie, era un apicultor experimental. Tatăl meu se ocupa şi el cu albinăritul. Şi iată că într-o zi tatăl meu se duce în vizită la Butlerov şi mă ia şi pe mine cu el. Gazda, căruia ochelarii îi dădeau un aer de severitate, mi-a spus cu blîndeţe:

— Pe tine te cheamă Saşa? Foarte bine. Culege şi mănîncă, tot ce-ţi face cu ochiul...

Apoi ne-a dus la prisacă — un pavillon mare, în formă hexagonală, unde stăteau stupii.

Am intrat în pavilion. Dar ce-i asta? Pereţii, care păreau albaştri, după ce am închis uşa în urma noastră, au început să radieze lumină, făcînd un joc de lumini misterios. Eu stăteam vrăjit de această strălucire minunată.

Mai tîrziu mi-am dat seama că Butlerov a vopsit pavilionul în interior cu culori fosforescente.

Deabea în clasele superioare am avut acces la reactive şi retorte; m-am apucat de experienţele cele mai periculoase, aducîndu-l la disperare pe director. Eu însă eram atît de pasionat de neaşteptatele efecte chimice, încît am luat o hotărîre dîrză: am să mă fac chimist, după exemplul lui Butlerov. La universitatea din Cazan, am nimerit în laboratorul profesorului Alexandr Mihailovici Zaiţev — elevul lui Butlerov. Zaiţev păstra cu grijă tradiţiile şcolii butleroviene: a face experienţe îndrăzneţe, a prepara reactivele şi aparatele cu propriile mîini, a nu face secret din preocupările sale ştiinţifice, a nu se împrăştia în muncă.

Alexandr Arbuzov s-a dovedit a fi un demn urmaş al şcolii butleroviene. Iată, de cincizeci de ani lucrează la derivatele organice ale fosforului. La început şi-a fixat o problemă pur teoretică — de a lămuri structura acidului fosforic, problema despre care atît în Rusia, cît şi în străinătate se expuneau părerile cele mai diferite.

Intr-o zi tînărul chimist a fost străfulgerat de o idee fericită, care nu venise în minte cercetătorilor ce se ocupau de zeci de ani de misteriosul acid. Alexandr Arbuzov a descoperit o substanţă care făcînd reacţie cu unele derivate ale acidului fosforic, se transforma în cristale şi prin asta dezvăluia secretul structurii sale. Cu alte cuvinte, dîrzul experimentator a găsit cheia cu ajutorul căreia el descoperă mereu şi fără greş alte şi alte substanţe noi.

In felul acesta, datorită unei descoperiri, tînărul chimist rus, cu desăvîrşire necunoscut pînă atunci s-a ridicat dintr-odată pe primul plan al ştiinţei ruse şi mondiale. Această lucrare ştiinţifică i-a adus lui Alexandr Arbuzov catedra dela universitatea unde pe vremuri îşi făcuse studenţia dîndu-i dreptul de a lucra în biroul şi la masa la care a lucrat însuşi Butlerov. Aceasta i-a dat dreptul de a fi considerat urmaşul renumitei şcoli de chimie, care este mîndria noastră naţională.

Dar în ce constă însemnătatea practică a acestor cercetări?

— Au fost descoperite o sumedenie de substanţe derivate care posedă cele mai diferite proprietăţi folositoare, spune academicianul. Aşa de pildă, am făcut nişte preparate, care distrug pe vătămătorii ogoarelor, livezilor şi grădinilor de zarzavat. Nu mai este de temut nici gîndacul de Colorado care înmulţindu-se ameninţă recolta de cartofi. Unul din preparatele făcute de noi are o proprietate excepţională. Dacă stropeşti o plantă cu soluţia cea mai slabă a acestuia, tulpinile şi frunzele absorb cu repeziciune otrava şi în felul acesta planta, pe o perioadă de 2-3 luni, se va putea apăra de duşmani. Această metodă de apărare nu dăunează cîtuşi de puţin calităţilor nutritive ale plantei.

Preparatele au fost experimentate pe tot teritoriul Uniunii Sovietice şi peste tot au dat rezultate bune. Plenara C.C. al Partidului Comunist, care a avut loc în septembrie, a trasat industriei sarcina de a trece, în anii următori, la fabricarea preparatelor fosforo-organice, pentru a satisface în întregime nevoile agriculturii.

Şi am mai aflat dela Alexandr Ermininghеldovici că alte substanţe sintetizate de el sînt folosite în medicină, în speţă la tratarea unei periculoase maladii a ochilor-glaucomia.

Academicianul A. E. Arbuzov, cu toată vîrsta înaintată duce o muncă uriaşă: el conduce filiala Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. din Cazan, Institutul de cercetări ştiinţifice „Butlerov" de pe lîngă universitate, catedra de chimie organică dela Institutul Chimico-tehnologic „Chirov".

— Dar cine se ocupă acum de catedra de chimie organică dela universitatea din Cazan?

— Fiul meu Boris, răspunse Arbuzov cel vîrstnic. Da, fiul meu, pe care nu m-am gîndit cîtuşi de puţin să-l văd în rîndurile chimiştilor...

— In realitate însă a ieşit altfel, spune zîmbind bătrînul chimist. Boris, după ce-a terminat Institutul de Agricultură şi Silvicultură curînd „s-a mutat" la chimie. Închipuiţi-vă că acum şi eu pot învăţa cîte ceva dela el...

In anul 1931 renumitul inventator american Edison, aflînd că în Uniunea Sovietică a fost descoperită metoda pentru fabricarea cauciucului sintetic, a declarat cu trufie:

— Nu cred că Uniunea Sovietică să fi reuşit să obţină cauciucul sintetic. Este pur şi simplu o născocire. Atît experienţa mea proprie cît şi experienţa altora arată că este un semn de întrebare dacă procesul de sinteză va reuşi, în general, vreodată.

Dar pe vremea aceea, un savant sovietic, academicianul S. V. Lebedev a şi descoperit secretul cauciucului sintetic, iar Boris Alexandrovici lucra zilnic cîte 10—12 ore la întocmirea cursurilor pentru studenţi cu această temă nouă în domeniul ştiinţei. Notiţele lecţiilor predate de Arbuzov cel tînăr şi trecute în caietele studenţilor, erau pe vremea aceea singurul manual în domeniul acestei importante ramuri a ştiinţei. Profesorul învaţă din mers procesul complicat al obţinerii cauciucului sintetic, apoi îi învaţă pe alţii. In felul acesta oraşul Cazan a dat ţării ingineri pentru primele fabrici de cauciuc sintetic.

Arbuzov fiul şi-a încercat forţele în rezolvarea multor probleme de chimie teoretică şi aplicată, dar cu mai mult succes şi cu mai multă plăcere lucrează împreună cu tatăl său la derivatele organice ale fosforului.

★

Alexandr Ermininghеldovici şi Boris Alexandrovici Arbuzov sînt membri activi ai Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. Un alt caz ca tatăl şi fiul să fie concomitent academicieni, istoria ştiinţei noastre n-a cunoscut încă. Arbuzov tatăl a fost ales în anul 1942, iar Arbuzov fiul în 1953. Amîndoi sînt laureaţi ai Premiului Stalin.

Mare amator de muzică, academicianul A.S. Arbuzov cîntă la vioară, acompaniat de nepoata sa Marina.

Porţelanul uzbek

Vl. Knip

Porţelan din piatră! Lucru nemaiauzit pînă acum, şi nimeni, la început, nu credea că această idee este realizabilă. Pentru producerea porţelanului este necesară o substanţă extrem de plastică — caolină. Deoarece ea nu există în Uzbekistan, spuneau sceptici, nici nu ne putem gîndi la crearea în republică a unei industrii a porţelanului. In fond, nu se poate aduce caolină dela depărtări de mii de kilometri!

Intre timp, oamenii de ştiinţă studiau cu stăruinţă o piatră cenuşie care seamănă cu marmora — agalmatolitul — din care s-au găsit rezerve uriaşe în trecătoarea Aktaş din Valea Circik. Timp de veacuri s-a stratificat acest minereu tare, spălat de ploile torenţiale de primăvară şi toamnă, atît de dese aici. Din acest minereu, s-au format munţi întregi.

Oamenii de ştiinţă au efectuat sute de experienţe. Şi iată rezultatele. Agalmatolitul, prefăcut în praf şi amestecat cu cuarţ alb ca zăpada şi cu feldspat roz, se transformă într-o masă elastică, cenuşie, din care se poate confecţiona orice vrei. După ardere, se obţine un produs sunător, alb şi durabil.

Astfel a luat naştere neobişnuitul porţelan uzbek.

In trei ani, s-a construit la Taşkent o fabrică nouă, prima fabrică din lume care produce porţelan din agalmatolit. De curînd, ea a fost dată în exploatare, deşi o parte este în curs de construcţie. Această întreprindere, cea mai tînără din republică, are un aspect original. Corpurile de cărămidă par pe dinafară joase, crescute din pămînt. Dar dacă intri în ateliere, te uimeşte înălţimea lor, abundenţa de aer şi lumină.

In atelierul de preparare a masei, e zgomot. La început, pe kollergang, apoi în tamburi uriaşe — aşa-zisele mori cu bile, — agalmatolitul, cuarţul şi feldspatul se transformă în praf. Toate operaţiile le execută aici maşinile: morile, sita mecanică, amestecătoarele, pompa cu membrană, presele-filtru, maşina pentru zdrobirea masei. Oamenii au numai rolul de a pune în funcţiune şi a opri maşinile, precum şi de a urmări starea lor tehnică. Intr'un schimb, lucrează nu mai mult de doi-trei muncitori.

Totul este aici nou — tehnica perfecţionată, prima producţie şi tehnologia fabricării ei. De aceea, chiar acum, în timpul procesului de producţie, colectivul nu încetează cercetările, face diverse experienţe, caută forme şi metode de producţie perfecţionate. Dacă, de exemplu, caolina se prelucrează numai în malaxoare cu apă şi nu mai mult de 3—4 ore, agalmatolitul trebue prelucrat timp de 30 de ore în mori cu bile. Nu se poate oare reduce ciclul de producţie şi, prin aceasta, să se sporească producţia? Şi iată se face o experienţă: înainte de măcinare, agalmatolitul se arde în cuptoare cu cuvă. La început, agalmatolitul s-a întărit şi mai mult şi ciclul de prelucrare nu s-a redus ci, dimpotrivă, s-a mărit. Specialiştii însă nu s-au descurajat şi continuă experienţele.

Modelarea veselei de porţelan din agalmatolit nu se deosebeşte deloc de operaţia corespunzătoare la prelucrarea caolinei. La ardere, se foloseşte un procedeu cu totul nou. Cel mai bun combustibil pentru cuptoarele cu cuvă sînt socotite lemnele şi turba care nu se găsesc în Uzbekistan. Specialiştii au propus arderea produselor cu ajutorul cărbunelui de pămînt local (huilă).

Căile neexplorate sunt totdeauna anevoloase. Multe greutăţi au întîmpinat tehnologii pînă ce şi-au însuşit metoda arderii cu ajutorul cărbunelui de pămînt, metodă cu desăvîrşire nouă, nemaifolosită pînă acum. Această metodă a cerut reconstruirea cuptoarelor cu cuvă, precum şi introducerea multor măsuri de raţionalizare.

Naşterea porţelanului uzbek constituie un exemplu grăitor de prietenie frăţească între popoarele sovietice. In Uzbekistan, nu a existat o industrie a porţelanului şi, prin urmare, nu erau nici cadre pentru crearea ei. In ajutor a venit clasa muncitoare din R.S.F.S.R. Un grup de tineri şi tinere uzbece a plecat la fabrica de porţelan din Pervomaisk (regiunea Iaroslavl), pentru a-şi însuşi noile profesiuni. Timp de şase luni, ei au studiat profesiile de modelator, pictor şi cuptorar.

Fabrica a fost construită. Dar cum să fie pusă în funcţiune fără specialişti? Cum să se organizeze procesul tehnologic? La înfăptuirea acestor sarcini au contribuit inginerul Ratuş şi termotehnicianul Kuznetova, care au fost trimişi din oraşul Leningrad la Taşkent. Au venit specialişti din Moscova: ei au hotărît să patroneze pe absolvenţii Şcolii tehnice industriale din Taşkent, trimişi să lucreze în fabrică, formînd din ei şefi de ateliere şi maiştri. Acum, tinerii ceramişti — şeful atelierului de cuptoare Boris Maliukov şi şeful atelierului de preparare a masei, Ecaterina Nicolaeva îşi îndeplinesc excelent îndatoririle lor.

Prietenia dintre maiştrii ruşi ai porţelanului şi elevii uzbeci, închegată în timpul învăţămîntului continuă şi astăzi. Modelatorul Damin Mahmadaliev scrie lucrătoarei Aleksandra Ersova din Pervomaisk despre succesele şi greutăţile pe care le întîmpină în producţie, iar meşterului Alla Ikova îi scrie tînărul meşter modelator Mirsalik Rahmanberdiev.

Cuptorarul Maksud Şukurov îşi aduce aminte de ucenicia făcută la fabrica din Pervomaisk:

— Mă învăţa priceputul maistru arzător Ivan Vasilievici Kuznetov. Ce bătrînel minunat! Se purta cu mine ca un tată cu fiul său. Imi desvăluia toate tainele meseriei. Mă prevenea întotdeauna: „Maksud, nu te grăbi. Nu ridica dintr-odată temperatura; mai întîi, afumă produsele, alungă din ele umezeala prin fum, apoi ridică temperatura". El îmi mai spunea: „Dacă întîmpini greutăţi, nu te descuraja, nu te necăji, omul trebuie să fie călit. Dacă ai nevoie de ceva, scrie-mi; te voi ajuta".

Două profesii a învăţat Masuda Madjidova la fabrica din Pervomaisk, profesiile de smălţuitoare şi şlefuitoare. Pînă acum, ea a lucrat aici numai ca smălţuitoare. In prezent, la secţia de sortat se instalează noile maşini de şlefuit. Şeful atelierului, Iadgar Saipov, i-a spus deunăzi muncitoarei:

— Acum, Masuda, vei învăţa pe alte muncitoare să lucreze la maşina de şlefuit.

In atelierul de pictură lucrează cîteva eleve ale maiştrilor ruşi. Nazira Mirdjalilova — o tînără cu chipul bronzat şi trăsături fine, se ocupa din anii copilăriei cu lucrul manual — broda năframe şi tibeteici (tichii pe care le poartă uzbecii). Pictorii ruşi au ajutat-o să-şi dezvolte gustul artistic, au învăţat-o pe Nazira să picteze porţelanul. Acum, ea reproduce minunatul desen „Porumbelul păcii" pe vesela naţională din porţelan de lux numită „kasu".

Alături de tînăra uzbecă, lucrează femeia rusă Sofia Rakova, pedagog al şcolii de artă din Taşkent. Ea execută pentru fabrică modele inspirate din ornamentele naţionale.

Un bărbat în vîrstă pictează pe o mare tavă „lagan" scene inspirate din legenda populară „Pasărea de foc". Acesta este Ulmas Ahmedov, fochistul fabricii. El a lucrat ca olar şi acum şi-a exprimat dorinţa de a se recalifica, pentru a picta porţelanul. Cererea lui a fost satisfăcută. Ahmedov îşi termină cu succes primii săi lucrări.

La capătul atelierului, pe mese uriaşe, se usucă mii de produse finite, cu diverse desene, flori şi ornamente.

Imbinarea reuşită a temelor populare uzbece şi ruse în lucrările pictorilor porţelanului uzbek aminteşte încăodată marea şi indestructibila prietenie dintre oamenii sovietici.

Uzina de pîine

Pentru a mări asortimentul şi pentru a ridica calitatea produselor, inginerii dela fabrica de pîine „N. S. Hruşciov" din Moscova au revizuit tehnologia. A fost mărită producţia produselor cu bucata. In aluatul de pîine s'a adăugat zahăr, grăsimi şi alte amestecuri, care fac pîinea mai gustoasă. Aproape 65% din întreaga producţie a început să fie fabricată din făină de calitatea I-a.

In cursul întrecerii pentru o folosire mai bună a utilajului, mulţi muncitori au făcut serioase perfecţionări tehnice. Astfel, lăcătuşul Costromin a creat un mecanism pentru repartizarea automată a bucăţilor de aluat în copaia convelerului.

Unii ar putea crede că nu este mare lucru să munceşti într'o fabrică în care procesul tehnologic este aproape în întregime mecanizat. Agregatele puse la punct şi adaptate pentru un anumit regim execută doar ele în locul omului numeroase operaţiuni. Compoziţia aluatului de pîine este determinată din timp de laborator şi controlată de aparate de precizie. Ce ar putea să facă în cazul acesta, în sectorul său de muncă un muncitor care lucrează la frămîntat sau la dospit?

Totuşi,

Noua propunere sovietică cu privire la asigurarea securității în Europa

In ședința din 10 februarie a conferinței de la Berlin a miniștrilor afacerilor externe ai celor patru puteri, V. M. Molotov, ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice, a făcut următoarea propunere cu privire la asigurarea securității în Europa:

„Cu privire la asigurarea securității în Europa"

1. Guvernele Franței, Angliei, S.U.A. și U.R.S.S. își asumă obligația de a continua eforturile îndreptate spre rezolvarea satisfăcătoare a problemei germane în conformitate cu principiile menținerii păcii și libertății naționale, precum și spre respectarea drepturilor tuturor celorlalte state europene interesate, pentru ca nici un stat să nu încalce interesele lor naționale și securitatea lor.

2. Înainte de încheierea tratatului de pace cu Germania și de unificare a Germaniei pe baze democratice și pașnice se vor realiza următoarele măsuri:

a) atît de pe teritoriul Germaniei răsăritene, cît și de pe teritoriul Germaniei occidentale vor fi retrase simultan, în termen de șase luni, trupele de ocupație, cu excepția unor contingente limitate lăsate pentru îndeplinirea funcțiilor de pază ce decurg din sarcinile de control ale celor patru puteri: pentru U.R.S.S. — față de Germania răsăriteană, pentru S.U.A., Anglia și Franța — față de Germania occidentală. Guvernele celor patru puteri urmează să cadă de acord asupra chestiunii efectivului acestor contingente.

b) în cazul ivirii unei primejdii pentru securitatea unei părți a Germaniei sau a celeilalte părți, pentru puterile care îndeplinesc în prezent funcțiile de ocupație în Germania se prevede dreptul de a-și aduce trupe: pentru U.R.S.S. — în Germania răsăriteană și pentru S.U.A., Anglia și Franța — în Germania occidentală.

c) pentru menținerea ordinei interne și pentru paza frontierelor, Republica Democrată Germană și Republica Federală Germană vor avea unități de poliție al căror efectiv și armament trebuie să fie stabilite potrivit unui acord între cele patru puteri. În vederea supravegherii îndeplinirii acestui acord, în Germania răsăriteană și în Germania occidentală vor fi create grupuri de inspecție alcătuite din reprezentanți ai celor patru puteri.

3. În conformitate cu propunerile expuse mai sus, a căror îndeplinire asigură neutralizarea Germaniei și crearea unor condiții favorabile pentru rezolvarea problemei germane în interesul întăririi păcii în Europa, cele patru puteri vor lua măsuri imediate pentru a contribui la încheierea unui tratat cu privire la securitatea colectivă, între statele europene, care să prevadă garanții corespunzătoare împotriva agresiunii și încălcării păcii în Europa. În acest scop, cele patru puteri au căzut de acord să ia asupra lor inițiativa convocării unei conferințe corespunzătoare a statelor europene".

În conformitate cu cele arătate în documentul căruia i-am dat citire acum, delegația sovietică supune prezentei conferințe spre examinare proiectul „tratatului general european cu privire la securitatea colectivă în Europa".

Iată textul acestui proiect:

„Tratatul general european cu privire la securitatea colectivă în Europa" (principii fundamentale)

În scopul asigurării păcii și securității și al preîntîmpinării agresiunii împotriva oricărui stat din Europa, în scopul întăririi colaborării internaționale în conformitate cu principiile respectării independenței și suveranității statelor, precum și al neamestecului în treburile lor interne, dorind să preîntîmpine crearea unor grupări de state europene îndreptate împotriva altor state europene, care provoacă înăsprirea relațiilor și fricțiuni între țări, dorind să obțină o coordonare a eforturilor tuturor statelor europene, pentru asigurarea securității colective în Europa, statele europene, călăuzindu-se după scopurile și principiile Cartei O.N.U., încheie un tratat general european cu privire la securitatea colectivă în Europa, având la bază următoarele principii:

1. Pot fi părți în acest tratat toate statele europene, indiferent de orînduirea lor socială, care recunosc scopurile și care își asumă obligațiile prevăzute de tratat.

Pînă la crearea unui stat german unit, iubitor de pace și democratic, Republica Democrată Germană și Republica Federală Germană pot fi părți cu drepturi egale în acest tratat. Se are în vedere că după unificarea Germaniei statul unit german poate deveni parte în acest tratat pe baza principiilor generale.

Încheierea tratatului cu privire la securitatea colectivă în Europa nu afectează competența celor patru puteri — U.R.S.S., S.U.A., Anglia și Franța — în problema germană, care urmează să fie reglementată după procedura stabilită anterior de către cele patru puteri.

2. Statele părți în acest tratat se obligă să se abțină dela orice atac împotriva altuia, iar în relațiile lor internaționale să se abțină dela amenințarea cu forța sau dela folosirea forței și, în conformitate cu Charta O.N.U., să rezolve toate litigiile care se pot ivi între ele, prin mijloace pașnice, în așa fel încît să nu pună în primejdie pacea internațională și securitatea în Europa.

3. Ori de cîte ori unul din statele părți în tratat va considera că s-a ivit primejdia unui atac armat în Europa, împotriva unuia sau a cîtorva state părți în tratat — statele părți în tratat se vor consulta între ele în scopul adoptării unor măsuri efective pentru înlăturarea acestei primejdii și pentru menținerea securității în Europa.

4. Un atac armat în Europa dezlănțuit de unul din state sau de un grup de state împotriva unuia sau a cîtorva state părți în tratat va fi considerat drept un atac împotriva tuturor părților în tratat. În cazul unui asemenea atac, fiecare parte în tratat, în cadrul exercitării dreptului la autoapărare individuală sau colectivă, va ajuta statul sau statele atacate prin toate mijloacele de care dispune, inclusiv folosirea forței armate, în scopul restabilirii și menținerii păcii internaționale și securității în Europa.

5. Statele părți în tratat se obligă ca în cel mai scurt termen să discute împreună și să stabilească modalitatea acordării de ajutor, inclusiv ajutor militar, de către statele părți în tratat, dacă în Europa se va ivi o situație care ar necesita eforturi colective pentru restabilirea și menținerea păcii în Europa.

6. Statele părți în tratat, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite, vor trimite neîntîrziat Consiliului de Securitate al O.N.U. informații asupra acțiunilor întreprinse sau proiectate în cadrul exercitării dreptului la autoapărare sau în scopul menținerii păcii și securității în Europa.

7. Statele părți în tratat se obligă să nu participe la nici un fel de coaliție sau alianță și să nu încheie nici un fel de acorduri ale căror scopuri ar fi contrare scopurilor tratatului cu privire la securitatea colectivă în Europa.

8. În scopul realizării consultărilor prevăzute de tratat între statele părți în tratat și pentru discutarea problemelor ivite în legătură cu sarcina asigurării securității în Europa se prevede:

a) conferințe periodice și, în caz de nevoie, conferințe speciale, la care fiecare stat să fie reprezentat de un membru al guvernului său sau de un alt reprezentant desemnat special în acest scop;

b) crearea unui comitet politic consultativ permanent, avînd atribuția de a pregăti recomandări corespunzătoare pentru guvernele statelor părți în tratat;

c) crearea unui organ militar consultativ ale cărui împuterniciri urmează a fi precizate ulterior.

9. Recunoscînd deosebita răspundere care incumbă statelor membre permanente ale Consiliului de Securitate al O.N.U. pentru menținerea păcii internaționale și a securității — statele părți în tratat vor invita guvernele Statelor Unite ale Americii și Republicii Populare Chineze să-și trimită reprezentanți în calitate de observatori în organele ce se vor crea conform tratatului.

10. Prezentul tratat nu afectează obligațiile cuprinse în tratatele și acordurile internaționale dintre țările europene ale căror principii și scopuri sînt în conformitate cu principiile și scopurile prezentului tratat.

11. Durata tratatului este de 50 de ani".

Delegația sovietică speră că propunerile prezentate de ea vor fi examinate cu atenția cuvenită la actuala conferință.

Cifre și fapte

In S.U.A. știința a îmbrăcat uniforma militară

Una din manifestările caracteristice ale putrezirii și descompunerii sistemului capitalist este și aceea că știința și tehnica nu sunt și nici nu pot fi folosite în interesul omului și al satisfacerii cerințelor lui, ci în interesul exclusiv al monopolurilor. Știința și tehnica sînt îndreptate spre pregătirea unui nou război, spre exterminarea în masă a oamenilor, spre nimicirea forțelor de producție. E ceeace determină falsificarea, totală și cinică, a rosturilor științei și ale țelurilor urmărite de cercetările ei.

● Un exemplu de felul cum cuceririle științei și ale tehnicii sînt transformate în arme de pregătire a unui nou măcel în lume îl oferă S.U.A. Din suma totală de 1839 milioane de dolari cheltuită în anul 1952, pentru cercetări științifice, 91% a revenit cercetărilor cu caracter strict militar și numai 9% din alocații au revenit pentru cercetări nelegate direct de pregătirea unui nou război. În anul 1953, cheltuielile pentru cercetările științifice în domeniul militar au fost și mai mari.

● Luînd cuvîntul la o consfătuire a Asociației americane a oamenilor de știință, Kartley Mother, profesor de geologie la Universitatea din Harward, a spus: „Azi, în America, dacă nu-ți place ce spune un savant, e lesne să te descotorosești de el declarînd că este un om primejdios, un element subversiv". Aceasta a încetat să mai stîrnească mirarea de cînd se știe că întreaga activitate științifică a institutelor de cercetări și a universităților se află sub conducerea directă a clicii militariste dela Washington. Astfel, cele mai mari laboratoare de cercetări sunt administrate de trusturile industriale interesate în fabricarea armei atomice, ca, de pildă „General-Motors", Dupont de Nemours, „General Electric", Morgan. Institutele de învățămînt superior din S.U.A. au devenit, după cel de-al doilea război mondial, anexe — riguros controlate în activitatea lor — ale monopolurilor. Faptele dovedesc că monopolurile americane, folosindu-se de greutățile financiare prin care trec aceste institute superioare, le cumpără, subordonîndu-le activitatea intereselor lor.

● Pe bună dreptate se poate spune că, în S.U.A., Institutiile de învățămînt superior și laboratoarele de cercetări în domeniul științei și al tehnicii au fost transformate în cazărmi, iar știința a îmbrăcat uniforma militară. Pare deci firesc ca, în posturile de președinți ai celor mai multe universități din S.U.A. și ai marilor institute de cercetări — devenite pentru grupurile monopoliste adevărate „business" — să fie numiți generali și amirali în retragere. De aceea, în programele universităților S.U.A. singurele științe obligatorii sunt cele militare și-și găsesc loc „savanții" ca acel Allan Nevins dela universitatea Columbia, care nu s-a sfiit să ceară întocmirea de monografii menite să ridice în slăvi pe un Rockefeller, Carnegie, Morgan sau Ford.

● Nu numai activitatea științifică este controlată în S.U.A. de trusturile americane și de clica militaristă, care le reprezintă interesele, ci și gîndurile profesorilor și cercetătorilor, universitățile și institutele de cercetări.

Dar, împotriva acestei isterii războinice, a militarizării nu numai a vieții economice, și politice, dar și a activității științifice, se ridică tot mai multe proteste care exprimă indignarea adevăraților oameni de știință: „Mulțimea controlului asupra lucrărilor noastre și asupra gîndurilor noastre — a spus Robert M. Hatkins, rectorul universității din Chicago — reprezintă, dela Hitler încoace, cel mai mare pericol pentru S.U.A.".

Note

„Umanitarism"

Cunoscuta artistă de cinematograf franceză Michele Morgan a fost invitată în S.U.A. unde urma să joace rolul principal în „Dama cu camelii", piesă programată spre a fi retransmisă prin posturile de televiziune. Pe neașteptate, magnații americani ai televiziunii au fost brusc cuprinși de sentimente umanitare, de care pînă acum nu puteau fi nici măcar bănuiți. În ciuda celor scrise de Alexandre Dumas, ei au hotărît că „Dama cu camelii" nu trebuie să moară de tuberculoză. Hotărîrea este ciudată dacă ținem seama de faptul că transmisiunile posturilor de televiziune americane au ca principal conținut tot felul de asasinate, tîlhării și tot soiul de isprăvi gangsterești. Nedumerirea a putut fi limpezită cu ajutorul revistei burgheze franceze „Points de Vue — Images du Monde". Revista a explicat cum stau lucrurile: unii fabricanți americani presupun că moartea „damei cu camelii" ar submina efectele publicității făcute unor specialități farmaceutice americane patentate ca mijloace de luptă împotriva tuberculozei.

De unde și această subită înduioșare umanitară...

Intre Londra și Madrid

Acordul militar, încheiat anul trecut la 26 septembrie între S.U.A și Spania lui Franco — prin care se asigură clicii militariste americane baze militare aeriene și navale pe teritoriul Spaniei — nu a întîrziat să-și dea roadele, mai ales în ce privește ascuțirea continuă a contradicțiilor dintre Anglia și America.

Suspomenitul acord conține o amenințare nu numai pentru Franța — care va fi prinsă ca în cleștе între Spania franchistă și Germania occidentală revanșardă a lui Adenauer — ci și o serioasă primejdie pentru Anglia. Este știut că imperialiștii americani își întărește cu intrigurare pozițiile nu numai în Peninsula Iberică dar și în partea răsăriteană a Mediteranei și în Africa de Nord. „Principalul rezultat al creării bazelor militare în Spania — scria fără ocol ziarul „Washington Star" — îl constitue faptul că Statele Unite își vor consolida treptat poziția de putere conducătoare mediteraniană înlocuind Anglia".

In prezent interesele imperiului britanic sunt tot mai amenințate, cînd Franco, sprijinit de încurajările venite de peste ocean, dă asalturi pentru alungarea Angliei și de pe ex-redutabila ei poziție a Gibraltarului. Într-adevăr, folosind prilejul apropiatei vizite a reginei Elisabeta la Gibraltar, franchiștii au organizat o violentă campanie antibritanică. „Gibraltarul, Spaniei!" — e lozinca franchistă cu ajutorul căreia falangiștii lui Franco năzăjduesc să canalizeze, în folosul lor, sentimentul național, abătînd totodată atenția dela cumplitele greutăți interne. Presa franchistă publică articole provocatoare la adresa Angliei. Vizita reginei e numită „o uriașă lipsă de abilitate" ea oglindind „aroganța britanică". În multe orașe ale Spaniei — printre care Madrid, Sevila, Cordoba, Grenada și Malaga — falangiștii au spart ferestrele la ambasada și consulatele britanice.

Firește, ministerul de externe al Angliei a protestat împotriva acestor manifestări. Iar presa engleză nu ocolește să vorbească despre enervarea ce a cuprins cercurile guvernamentale britanice față de sprijinul acordat lui Franco — și în această împrejurare — de clica militaristă dela Washington.

In spatele Statuii Libertății

F.B.I.-ul (poliția secretă americană) are în prezent nu mai puțin de 13.000 agenți a căror singură treabă e să urmărească, să adulmece, să iscodească și, mai ales, să culeagă cît mai multe amănunte din viața cetățenilor americani. Același F.B.I. posedă 128.000.000 fișe personale ale americanilor de diverse categorii, mai ales ale celor bănuiți a fi, într-o cît de mică măsură, „roșii". Despre conținutul acestor fișe, ziarul francez „Paris-Presse l'Intransigeant" spune că, dacă le-ar cunoaște, celor vizați li s-ar face părul măciucă. Același ziar afirmă că, în arhivele F.B.I.-ului, există materiale suficiente ca să împingă la sinucidere jumătate din populația Statelor Unite.

În fața acestei realități, nimeni n-ar mai putea contesta guvernului american dorința de a cunoaște și a pătrunde în viața intimă a locuitorilor țării. Și iată, chiar foarte recent, a fost dată o nouă dovadă a acestei grijulii dorințe de către însuși ministrul de justiție al S.U.A. Brownell. El a cerut ca, în anul 1954, să fie legalizată interceptarea convorbirilor telefonice.

Nu se spune ce motive a invocat Brownell în sprijinul cererii făcute. Ceeace ce ascunde însă ministrul american de justiție este faptul că spionajul telefonic al gîndirii este, de fapt, de mult practicat de către F.B.I. Agenții lui interceptează zilnic convorbirile efectuate pe 150—200 linii telefonice. Dar aceasta nu va fi nici prima și nici cea mai mare fărădelege legalizată în țara în care Statuia Libertății poate fi considerată, în actualele condiții ale „modului de viață american", opera unui umorist. Și aceasta chiar în ureșele ei proporții.

Să nu ne mirăm

Peste 5.000 de francezi, care au luptat împotriva ocupanților hitlerești, cinci mii de patrioți care au fost torturați în lagărele naziste sau urmașii celor care au fost uciși de bestiile „rasei superioare", — nu-și primesc carnetul de „deportat rezistent" și, în consecință, nici drepturile cuvenite. Printre acești eroi ai Rezistenței, cărora actualul guvern francez le refuză carnetul de „deportat-rezistent", se numără luptători ale căror nume sunt bine cunoscute: Marie-Claude Vaillant—Couturier, France Bloch, M. Legrand, Paul Portier, Marcel Paul și alții.

Trebue oare să ne mire acest fapt?

Ocupanții de astăzi ai Franței nu pot permite încurajarea patrioților care — cu nu prea mulți ani în urmă — au luptat împotriva altor ocupanți. Dece ar săvîrși ei o asemenea imprudență? Dece ar lăsa guvernul lor dela Paris să acorde pensii unor oameni care poate ar fi în stare să treacă la acțiuni mai hotărîte, dela inscripțiile tot mai numeroase care îl invită pe veselii și nepoftiții G.I. (soldații americani) să se întoarcă la ei acasă.

Pentru guvernanții Franței și stăpînii lor de peste ocean nu are nicio însemnătate faptul că 5.000 de patrioți, care au luptat pentru patrie, nu-și primesc carnetul de „deportat-rezistent" și pensia ce li se cuvine, că mulți dintre ei și familiile celor care au fost uciși de fasciști nu au mijloace de existență. Aceștia sunt doar „oameni de jos", ba — pe deasupra — unii sunt și comuniști, gata mereu să arunce o lumină atît de neplăcută asupra situației în care se află Franța în urma binefacerilor „ajutorului" american.

La Berlin, în a doua săptămînă a Conferinței

I. Jukov
D. Kraminov

Cea de a doua săptămînă a conferinței dela Berlin a miniștrilor afacerilor externe ai celor patru puteri a fost consacrată în întregime discutării problemei germane și sarcinilor asigurării securității europene. Deși discutarea acestui punct de pe ordinea de zi nu a luat încă sfîrșit, în prezent pot fi trase unele concluzii ce decurg din mersul lucrărilor conferinței.

Faptele dovedesc că cele trei puteri apusene, pe de o parte, și Uniunea Sovietică pe de alta, tratează problema germană de pe poziții diferite. Dîndu-și seama de aceste divergențe și tinzînd spre accelerarea rezolvării problemei germane în interesele întăririi păcii și securității, delegația sovietică a prezentat în cursul săptămînii trecute un șir de propuneri practice. Delegațiile puterilor apusene s-au mărginit la propunerea faimosului „plan Eden", plan îndreptat spre desfășurarea unor alegeri în Germania sub controlul puterilor ocupante. Afirmînd în vorbe că ei ar porni, chipurile, dela un spirit de împăciuire — după cum s-a exprimat la 6 februarie Bidault — reprezentanții puterilor apusene au rămas în fapt pe vechile lor poziții, respingînd totodată, sistematic, toate propunerile practice ale U.R.S.S., propuneri îndreptate spre lichidarea dezmembrării Germaniei și unificarea ei într-un stat iubitor de pace, democratic și independent.

O serie de declarații făcute în cursul săptămînii trecute de V.M. Molotov, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., conțineau un amplu program de rezolvare a problemei germane. Înmănunchind aceste propuneri, ziarul „Neues Deutschland" scria la 5 februarie:

„Ministrul afacerilor externe al U.R.S.S a propus:

1. — Invitarea reprezentanților Republicii Democrate Germane și Republicii Federale vest-germane în vederea participării lor la discutarea punctului 2 de pe ordinea de zi.

2. — Pregătirea unui tratat de pace cu Germania și convocarea unei conferințe de pace pentru tratatul de pace cu Germania; în acest sens, Uniunea Sovietică a prezentat un proiect privitor la tratatul de pace cu Germania.

3. — Organizarea în întreaga Germanie a unui referendum în problema „pentru tratatele dela Bonn și Paris sau pentru un tratat de pace?"

4. — Încheierea între cele patru puteri a unui acord cu privire la constituirea unui guvern provizoriu al întregii Germanii și la ținerea de alegeri libere pe întreaga Germanie.

La baza acestor propuneri a fost pusă următoarea idee: problema germană nu poate fi rezolvată fără poporul german sau împotriva voinței lui. Germanii trebuie să participe — în condițiile unei depline libertăți democratice, în condițiile liberei autodeterminări naționale—la discutarea și să contribuie la înfăptuirea cauzei lor de veacuri — cauza unificării Germaniei pe baze democratice și pașnice. În Germania, alegerile trebuie să fie desfășurate de germanii înșiși și nu de autoritățile străine de ocupație.

Trebuie să amintim totodată că, în ședința din 6 februarie, delegația sovietică a atras atenția asupra încă a unui aspect însemnat, subliniind faptul că în cadrul discutării problemei germane, nu poate fi ocolită problema obligațiilor financiar-economice ale Germaniei legate de urmările războiului.

Amintind faptul că guvernele S.U.A., Angliei și Franței nu au răspuns nici pînă acum la propunerea făcută la 15 august 1953 de Guvernul Sovietic cu privire la scutirea deplină a Germaniei de plata reparațiilor și datoriilor de stat postbelice către cele patru puteri, cu excepția obligațiilor rezultînd de pe urma tranzacțiilor economice, reducerea obligațiilor decurgînd din întreținerea pe teritoriul Germaniei a trupelor de ocupație ale celor patru puteri, precum și scutirea Germaniei de plata obligațiilor legate de cheltuielile externe de ocupație ale celor patru puteri, V. M. Molotov a arătat că în ceeace-l privește, Guvernul Sovietic a luat, cu începere dela 1 ianuarie 1954, o serie de măsuri corespunzătoare cu privire la Republica Democrată Germană. Nu ar fi just, a arătat ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., ca cealaltă parte a Germaniei, adică Germania occidentală, să suporte în continuare povara cheltuielilor decurgînd din obligații analoage.

Delegația sovietică a prezentat propuneri concrete, îndreptate spre ușurarea obligațiilor financiar-economice ale Germaniei, legate de urmările războiului. Deocamdată, reprezentanții puterilor apusene nu au reacționat în nici un fel la aceste propuneri. Se impune însă atenției faptul că presa americană face aluzii transparente la faptul că reprezentanții puterilor apusene nu se vor alătura acestor propuneri. Totodată, trebuie menționat că presa aflată sub controlul american trece sub tăcere măsurile Guvernului Sovietic, măsuri în urma cărora obligațiile financiar-economice ale R. D. Germane, legate de urmările războiului, au fost ușurate în mare măsură.

Programul de rezolvare a problemei germane propus de delegația sovietică este întemeiat pe necesitatea de a se asigura o atare rezolvare a acestei probleme, care să asigure pacea în Europa, să prevină pericolul reînvierii militarismului german. Intenției puterilor apusene de a determina din timp includerea Germaniei unificate într-o grupare militară a statelor vest-europene, grupare îndreptată împotriva altor state europene, U.R.S.S. i-a opus un plan la baza căruia stă grija pentru întărirea colaborării tuturor statelor europene și, mai ales, a celor trei mari state continentale — Franța, U.R.S.S și Germania. Tendinței cercurilor agresive americane de a reînvia militarismul german și de a face din acesta din urmă un aliat și un punct de sprijin al lor în Europa, Uniunea Sovietică îi opune grija pentru o atare dezvoltare a Germaniei, care să ducă la izolarea militariștilor și revanșarzilor, la întărirea forțelor iubitoare de pace și democratice ale națiunii germane.

Această poziție a Uniunii Sovietice în rezolvarea problemei germane este dictată nu numai de grija pentru asigurarea securității europene, dar și de interesele poporului german însuși. Uniunea Sovietică se conduce după principiile de bază ale hotărîrilor adoptate de comun acord de puterile aliate în timpul războiului împotriva Germaniei hitleriste și îndată după terminarea acestui război. După cum se știe, aliații din coaliția antihitleristă și-au luat, prin aceste hotărîri, obligația solemnă de a nu permite reînvierea militarismului german și de a ajuta poporul german în construirea, pe o bază democratică, a vieții sale.

Alte considerente stau la baza planurilor puterilor apusene.

Tocmai prin aceasta se și explică faptul că propunerile—cunoscute sub numele de „planul Eden" — prezentat încă în cursul săptămînii trecute de ministrul afacerilor externe al Angliei — propuneri consacrate unor probleme formale de domeniul tehnic-organizatoric legate de desfășurarea în Germania de alegeri sub controlul puterilor ocupante — ocolesc sistematic esența problemei. Autorii acestui plan nu au răspuns nici pînă acum la întrebarea: cine trebuie să organizeze și să desfășoare alegerile — germanii înșiși sau autoritățile de ocupație? În cursul discutării „planului Eden" s-a stabilit fără putință de tăgadă că acest plan deschide, în fapt, în fața cercurilor agresive germane largi posibilități pentru sprijinirea și aducerea la putere a partizanilor reînvierii militarismului german, întocmai cum s-a întîmplat între primul și cel de al doilea război mondial.

Discutarea „planului Eden" în cadrul conferinței dela Berlin a dovedit că acest plan răspunde tendințelor unor anume cercuri americane de a transforma Germania — în primul rînd, partea occidentală a acestei țări — într-o principală bază a politicii agresive în Europa. Traducerea în fapt a acestui plan ar contribui, pe de o parte, la cucerirea puterii — într-o Germanie unită — de către elemente militariste anti-democratice, iar pe de altă parte, ea ar înlesni includerea întregii Germanii în gruparea militară a celor șase state europene — grupare îndreptată împotriva altor state europene. Prin aceasta, resursele umane și puterea economică a Germaniei vor fi puse în slujba blocului agresiv al Atlanticului de nord.

Miniștrii afacerilor externe ai celor trei puteri apusene au făcut în cursul săptămînii trecute, numeroase declarații, în care încercau să dovedească că tratatele dela Bonn și Paris — care leagă Germania occidentală de „comunitatea defensivă europeană" și, prin aceasta din urmă, de blocul agresiv nord-atlantic, nu ar mărgini și nu ar determina, chipurile, **nici în cea mai mică măsură**, hotărîrile în această direcție a viitorului guvern al întregii Germanii. Dar aceste tentative nu au convins pe nimeni. Însăși textele tratatelor mai sus amintite dezmint atît de convingător afirmațiile goale ale reprezentanților puterilor apusene, încît, în ultimele zile, miniștrii afacerilor externe ai S.U.A., Angliei și Franței au încetat să mai vorbească despre ele.

Este lesne de înțeles că numeroase ziare vest-germane au fost nevoite să constate că, în cursul săptămînii trecute, delegația sovietică a fost singura care a prezentat ample propuneri, concrete și practice, care să creeze o bază pentru obținerea unei înțelegeri în problemele litigioase.

Faimoasa politică „rigidă" a departamentului de stat al S.U.A. — politică depărtată de evaluarea reală a raportului de forțe pe arena internațională și străină de tendința de a se ajunge la o rezolvare a problemelor litigioase pe baza unor hotărîri acceptabile pentru toți — este tot mai des criticată în Europa și, mai ales, în Germania.

În legătură cu aceasta, este semnificativ faptul că partidul social-democrat din Germania occidentală a socotit necesar să facă următoarea declarație în buletinul său informativ din 4 februarie:

„Molotov este reprezentantul celei mai puternice — alături de S.U.A. — puteri de pe globul pămîntesc, fără acordul căreia Germania nu va putea fi unificată pe cale pașnică. Acest fapt trebuie să fie punctul de plecare sau componenta esențială a tuturor discuțiilor, indiferent dacă politica sau sistemul Uniunii Sovietice place sau nu unora sau altora.

Din punct de vedere politic, este deadreptul nelogic — și foarte asemănător cu o încăpățînare puerilă — de a spune: noi dorim **numai** o anume hotărîre — este vorba de integrarea (unificare — N. R.) militară a Republicii Federale în sistemul apusean. Se poate discuta în acest fel numai în cazul că această hotărîre este dorită mai mult decît este dorită unificarea Germaniei".

În legătură cu aceasta, în cercurile politice vest-europene a început din nou să se vorbească de Acordul dela Potsdam. Propaganda americană afirmă sus și tare că amintind de faptul că aceste hotărîri au creat o bază pentru rezolvarea problemei germane, U.R.S.S. „nu ține seama", chipurile, „de transformările ce au avut loc în ultimii nouă ani". Totodată, propaganda americană trece sub tăcere faptul că, deși anumite teze ale Acordului dela Potsdam, teze emise pentru o perioadă determinată de timp, și-au trăit traiul, principiile fundamentale ale acestui Acord își păstrează în întregime puterea. Este vorba, în primul rînd, de obligația solemnă, asumată de aliații din coaliția antihitleristă, și anume — de a nu permite reînvierea militarismului german și de a ajuta poporul german în construirea vieții sale pe o bază democratică și pașnică.

Afirmînd în presa lor că „o întoarcere la Potsdam" ar fi, chipurile, imposibilă, cercurile cirmuitoare americane scontează nu numai să mascheze derogarea S.U.A. dela hotărîrile adoptate în comun la Potsdam, dar doresc să acopere, totodată, traducerea în fapt a planurilor americane în Europa, a căror parte integrantă o constituie tratatele dela Bonn și Paris, tratate care înrobesc Germania occidentală, transformînd-o într-un cap de pod american.

Programul sovietic de acțiune, expus de V. M. Molotov în declarația din 4 februarie, deschide în fața Germaniei o altă cale — calea păcii și progresului. Plecînd dela premiza că rezolvarea problemei germane constituie, înainte de toate, o cauză a poporului german însuși, delegația sovietică a propus constituirea unui guvern provizoriu al întregii Germanii pe baza unui acord între parlamentele Republicii Democrate Germane și Republicii Federale Germane, cu participarea largă a organizațiilor democratice. Sarcina principală a acestui guvern urma să fie pregătirea și ținerea de alegeri libere pe întreaga Germanie în condițiile unei adevărate libertăți, împiedicînd presiunile marilor monopoluri asupra alegătorilor. Pe lîngă aceasta, guvernul provizoriu al întregii Germanii, urma să reprezinte Germania la pregătirea tratatului de pace, să nu admită atragerea Germaniei în coaliții sau alianțe militare, să asigure libera activitate a partidelor și organizațiilor democratice și să nu admită existența unor organizații fasciste, militariste și a altor organizații ostile democrației și cauzei menținerii păcii.

In scopul de a ajuta guvernul provizoriu al întregii Germanii în îndeplinirea sarcinilor încredințate lui și care să excludă orice fel de amestec și presiune din partea puterilor străine în timpul ținerii alegerilor pe întreaga Germanie, delegația sovietică a propus ca, încă înainte de ținerea alegerilor, să fie tradusă în fapt retragerea trupelor străine atît de pe teritoriul Germaniei răsăritene cît și de pe teritoriul Germaniei occidentale, cu excepția unor contingente limitate. Această propunere însemnată, precum și alte propuneri ale delegației sovietice, nu a fost acceptată de puterile apusene.

Negăsind argumente cu care să justifice respingerea propunerilor sovietice, reprezentanții puterilor apusene s-au mărginit la repetarea răsuflatelor dovezi ale propagandei americane, dovezi care nu ating esența problemelor examinate. Această atitudine este menită să abată atenția opiniei publice dela propunerile concrete și bine fundamentate ale delegației sovietice. În același timp, fără a se mai obosi cu prezentarea obiectivă a mersului conferinței dela Berlin, presa burgheză aflată sub controlul american, a stîrnit, ca la comandă, o mare zarvă în legătură cu faptul că această conferință e gata-gata „să dea faliment" din cauza „spiritului neconcesiv" al delegației sovietice.

Tinzînd să exercite o presiune psihologică asupra mersului tratativelor, anumite cercuri lansează în Berlin zvonuri cu privire la aceea că, chipurile, conferința este foarte aproape de sfîrșitul său. Delegațiile puterilor apusene răspîndesc pretutindeni afirmații potrivit cărora ele au și pregătit în vederea plecării „pentru sfîrșitul săptămînii ce vine," secretariatele și personalul lor.

Astfel, cea de a doua săptămînă a lucrărilor conferinței dela Berlin a scos la iveală nu numai dificultățile ce le are de întîmpinat rezolvarea de comun acord a problemei germane, dar și nedorința vădită a diplomației puterilor apusene de a căuta căile de învingere a acestor dificultăți.

O poziție radical diferită o ocupă delegația sovietică. După cum a declarat V. M. Molotov la 6 februarie, „delegația sovietică pornește dela premiza că schimbul de păreri în problema discutată va continua". Delegația sovietică a socotit și socotește că rezolvarea problemei germane, problemă de o importanță vitală, poate și trebuie să fie înfăptuită în baza unei înțelegeri acceptabile pentru toate părțile. Este însă cunoscut faptul că la o înțelegere se poate ajunge numai atunci cînd dorința de a se ajunge la această înțelegere este împărtășită de către toate părțile.

„VEAC NOU", organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare miercurea și sîmbăta. REDACȚIA: București, str. Piața Amzei nr. 4 telefon 4.10.12—4.66.07 — Convorbiri interurbane: 4.41.00 ADMINISTRAȚIA: Str. Colței nr. 11 telefon 5.93.19.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin", Piața Scînteii. ABONAMENTE: pe 3 luni, 6 lei; pe 6 luni, 12 lei; pe 1 an, 24 lei; Abonamentele se fac la toate oficiile poștale, la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei.